Année 2 No.27

20 Septemvrie 1950

C H E M A R E A
(L'APPEL)

Motto: Ce n'est point l'audace que vous avez à vaincre,mais l'hypocrisie.
Saint Just

PARAIT TOUS LES DIX JOURS

Sediu:74,rue de la Glaciere,Paris 13.Tel.-GOB 04-57 Director:N.Stefanescu-Govora

CONSTITUTIA SI PARTIDELE SUB REGELE FERDINAND

4

de Pamfil SEICARU

Cu moartea regelui Carol țara a avut sentimentul unei ireparabile pierderi.Ar fi exagerat să se spună că poporul român încerca acea tristete adâncă pe care o simțim când moare o fiintă iubită,tristetea era mai puțin de natură afectivă și mai mult rezultatul unei judecăți politice;o tristețe produsul unei mari îngrijorări.Cel mai umil cetătean avea sentimentul că a dispărut un neegalat cârmaciu,cu atât mai necesar cu cât furtuna începuse să frământe întinsul apelor.Regele înțelept,dominându-se și dominând,știind să găsească în încurcatele ițe ale politicii europene firul intereselor României,cu îndelungata lui experiență era mai necesar ca oricând.Opinia publică ignora că regele Carol încercase,cu o rară voință,sa-și impună punctul de vedere,adică executarea imediată a angajamentelor cuprinse în tratatul de alianță încheiat cu Germania,Austro-Ungaria și Italia(Tripla Alianță) și deci intrarea în acțiune a României alături de Germania.Proclamarea neutralitătii era atribuita regelui Carol care,in credința Românilor,ținuse cumpana intre Petre Carp,partizan al executării tratatului și a declararii de război Rusiei,și Nicolae Filipescu,sustinător-impreună cu Take Ionescu-a participării României in războiu alături de Anglia și Franta.

In realitate,neutralitatea României fusese opera lui Ionel I.C.Brătianu care se prevalase de proclamarea neutralității Italiei pentru a susține caducitatea obligatiilor contractate față de Tripla Alianță.

Moartea regelui Carol ii da lui Ionel Brătianu o mare libertate de mișcare,noul rege, Ferdinand neavând covârșitoarea autoritate a predecesorului.Fire timidă,de o mare delicatețe sufletească,regele Ferdinand nu avea nici temperamentul autoritar,nici vointa inflexibilă, nici severa austeritate a unchiului.Pasiunea lui pentru flori,interesul pe care il purta pentru tot ce se publica privind botanica,indioau trăsăturile unei sensibilităti romantice.Nu avea acea concentrată,sustinută preocupare de problemele Statului,ii erau indiferente doctrinile politice,teoriile constituționale si era chiar încântat de rolul redus pe care i-l atribuia Constituția.Puțini Români au cunoscut sub adevărata lui infațișare pe regele Ferdinand așa de îndrăgit de poezie.Cine ar bănui că poeziile marelui poet Horatiu ii țineau o permanentă tovărășie?Profund credincios și cu un sever simt al datoriei,regele Ferdinand a fost pus in umbră de atitudinea ostentativă a reginei Maria.

In tot timpul domniei regelui Carol,rolul reginei Elisabeta s'a limitat la opere caritative(Vatra Luminoasă),la o discretă încurajare a muzicei-George Enescu este o descoperire a reginei Elisabeta,iar prima orchestra filarmonică este rezultatul străduinții ei-;nimeni nu-și putea imagina pe blânda și visătoarea regină depășind această sferă de preocupări pentru a invada în politică...

Regina Maria a dominat-din nefericire cu efecte negative pentru monarhie-viata politică a țării de la 1914 până la 1930.Toată fiinta ei respira o mândra infruntare.Era frumoasă pana

a infrunta limita frumosului şi a realiza imaginba unei splendide depăsiri a seductiei femeninejera voluntară pănă a incovoia orice impotrivire;era dominatoare in priviri,in mers şi in atiuni.Orice retinere protocolară,orice prejudecată-şi regalitatea are un continut complex de prejudecati-i se parea o limitare a vointei ei de liberă afirmare.Simtia o plăcere provocatoare să se destăinuiască literar,era la ea o formă de răzvrătire contra oricărei tinute impuse de insăşi functia regală;o lirică voluptate de a zgăndări ipocriziile,de a dispretui atitudinile mironosite,omagiind sinceritatea prin aprigă cravasare a tuturor prefăcătoriilor.Splendid complex uman,seducător temperament de femee,daunator caracter de regină.Predestinarea regală nu-i secătuise fiinta de tot ce este omenesc,nu ii intepenise sufletul intr'o heraldica solemnitate.In tot timpul domniei regelui Carol işi infrănase temperamentul,refulase sentimente,dorinti,acceptase,ca o penibilă renuntare la viata aşa cum o concepea,existenta austera a curtii regale.Ori toată această comprimare a temperamentului,tinuta rigida,pe care regele Carol I o socotea obligatorie pentru dinastie,căzând,regina şi-a luat libertatea după care jinduia.Sfiosul rege Ferdinand era sub vraja acestei femei de o rara frumusete si de un temperament dominator.

Vroia războiul alături de Anglia şi cu acea neinduplecată hotărăre a fiintelor stăpânite de o idee căuta să-l impună.Această manifestă vointa a reginei Maria de a inclina cumpăna hotărării in favoarea Aliatilor i-a mărit simpatia poporului român care vedea in atitudinea reginei o identificare a acesteia cu aspiratiile nationale.Se pierdea din vedere că această atitudine nu-i creia nici o dramă de constiintă,coincidea perfect cu sentimentele ei de nepoată a reginei Victoria a Angliei şi rudă cu familia imperială a Rusiei.Drama se petrecea in sufletul regelui Ferdinand.Pentru delicatul,timidul,interiorizatul rege,problema războiului nostru era un prilej de dramatica verificare a virtutilor monarhice:primatul datoriei asupra sentimentului.Era un print german şi războiul unitătii nationale,războiul României contra Germaniei se infătişa pentru Ferdinand-acest meditativ care pastra in priviri sfiala de contactul cu lumea ce-i turbura marea,emotiva concentrare interioară-ca un războiu dus impotriva Patriei lui.Toată epoca neutralitătii ca şi momentul tragic de a declara războiu,au fost trăite cu o intensitate inimaginabila;lupta se dă intre datoria lui de rege şi comoară de amintiri ale copilăriei,tot ce stăruia ca ereditate germana.Pentru regina Maria problema era simplă:sustinând războiul unitătii nationale servea şi interesele Angliei.

Poate n'aşi fi inteles proportiile dramei sufleteşti ale regelui Ferdinand dacă D-na Martha Bibescu nu mi-ar fi dat să citesc o scrisoare-confesiune pe care i-a trimis-o regele Ferdinand a doua zi după ce semnase declaratia de războiu.Scrisoarea purta data de 15 august 1916 şi ritmul frazelor reda, cu o impresionantă fidelitate,ecourile dramei trăite.Erau pagini de o intensă emotie,pagini dogorătoare de sinceritate,pagini demne de cele mai sublime pasagii din Shakespeare.Acea scrisoare s'ar fi cuvenit să figureze in cărtile de scoală,ea redând momentele aprige,tumultul constiintei unui rege care asvărlea ca supremă ofrandă poporului său şi ardea pe rugul datoriei toată comoara de amintiri,toate legăturile de familie, de afinitate personală.A simtit nevoia unei spovedanii,unei recapitulări a etapelor sufleteşti in drumul străbătut spre hotărârea finală,a procesului care s'a desfăşurat intr'o biată constiintă umană oscilând,in chip egal,intre vocea săngelui şi chemarea datoriei de rege.

A doua scrisoare era tot aşa de elocventă pentru cunoasterea regelui Ferdinand.In 1894, după botezul printului Carol conform ritului ortodox,regele Ferdinand a fost excomunicat.Pentru un catolic convins,aceasta condamnare a Vaticanului l-a indurerat mult.După semnarea Concordatului in 1924,s'a revenit asupra excomunicării.Bucuria acestei reconcilieri este marturisita intr'o scrisoare de o rară emotie religioasă;accentul,expresia literara sunt demne de a fi invidiate de cei mai desăvărsiti scriitori catolici.

Regele Ferdinand a rămas necunoscut poporului român.Acesta a văzut numai pe regina Maria şi optica opiniei publice nu greşea căci,de fapt,ea a dominat şi in bine şi in rău;vointa ei era covărşitoare,iar timidul rege nu-i putea opune nici o impotrivire.Lipsit de energie,a lăsat să-i scape din măini comanda.In epoca neutralitătii camarila nu se formase şi rolul lui Stirbei era redus la simpla functie de administrator al domeniilor Coroanei,aşa cum fusese sub regele Carol,Kalinderu.De altfel existenta unei camarille ar fi fost cu neputintă:un Petre P.Carp,un Maiorescu,un Al.Marghiloman,un Nicolae Filipescu,un Take Ionescu,un Cantacuzino-Nababu nu ar fi tolerat-o nici un moment.In 1919,când prestigiul familiei regale era aşa de mare,Stirbei a putut să-şi ocupe postul de sef al camarilei şi să devină un instrument al lui Ionel Brătianu pentru falsificarea normalei functionări a vietii constitutionale.

In 1914,la inceputul domniei regelui Ferdinand,existau in tara cinci partide:liberal,conservator,(Petre Carp,Cantacuzino-Nababul,Marghiloman,Titu Maiorescu,Nicolae Filipescu) conservator democrat (Take Ionescu,C.Dissescu,Al.Badarau),nationalist-democrat(N.Iorga,A.Cuza) si socialist democrat condus de Cristian Rakovski.

Ionel Brătianu fusese chemat la guvern in primăvară anului 1914,iar alegerile s'au făcut in mai.In septembrie 1913 in revista "Democratia" a lui Constantin Banu se publicase scrisoarea-program a lui Ionel Brătianu prin care cerea colegiul unic şi exproprierea.Toată lupta electorală s'a desfăşurat in jurul celor două mari reforme;deşi colegiul electoral era cenzitar şi exproprierea ca şi colegiul unic preconizat prin reformă electorală,puneau in desbatere privilegiile marei proprietăti,partidul liberal in cartel cu conservatorii democrati(Take Ionescu) a obtinut majorităti.Deci,când a isbucnit războiul,parlamantul era constituit.Unitar ca atitudine fata de reforme,partidul conservator avea să se frângă in două datorita divergentelor in politica externa:Petre P.Carp,Titu Maiorescu,Al.Marghiloman,C.C.Arion,Simeon Mehedinti,Mişu Săulescu sustineau politica alături de Germania;Nicolae Filipescu,Mişu Cantacuzino,Bărbu Delavrancea,Teodor Rosetti,Desliu,C.Argetoianu erau pentru o imediată interventie alături de aliati.Aşa de invrăjbite erau cele două ramuri ale partidului conservator,incât o neaşteptată apropiere s'a făcut intre Nicolae Filipescu şi Take Ionescu,datorită identitatii punctului de vedere in politica externă.

Inverşunarea lui Nicolae Filipescu contra partidului liberal-Banca Natională,citadela liberală o calificase ca cea mai "vastă escrocherie a secolului-" nu atinsese brutalitatea in limbaj intrebuintat de acesta contra lui Take Ionescu.In intrunirea de la Iaşi din 1909 a partidului conservator,Nicu Filipescu a făcut un portret lui Take Ionescu,de o rară cruzime: "Un Sloim cu aere de Cezar,trăsăturile fotei lui nu arată o singură linie dreaptă..." Take Ionescu era pentru Filipescu "La bête noire" şi iată că deodata toate violentele au fost uitate;peste prăpastia pe care o căscase inverşunarea polemicilor,comunitatea de vederi in orientarea României svârlise puntea celei mai sincere impăcări.Politica externă trecuse pe planul al doilea problema reformelor care tindeau la modificarea structurii economice şi politice a României.C.Stere-pe atunci unul din fruntaşii partidului liberal-se simtea mai aproape de reactionarul Carp decât de liberalul Toma Stelian care prin "Nationalul" sustinea orientarea României alături de Franta şi Anglia.

De retinut că nici unul dintre aliato-fili nu indrăznea să pomenească de Rusia. "Adevărul" şi "Dimineata" erau cele două ziare care sprijineau "Actiunea Natională",unitatea de agitatie pentru intrarea in războiu formată de Nicu Filipescu şi Take Ionescu.

Partidele politice nu se prea deosebeau,in afară de cel nationalist-democrat(N.Iorga-A.C.Cuza) şi partidul socialist-democrat;conservatorii,conservatorii-democrati şi liberalii aveau o comună conceptie in ceeace privea structura statului,iar programele lor aveau imperceptibile diferente;mai mult o deosebire de personal decât de idei.Numai după scrisoarea-program a lui Ionel Brătianu din sept.1913 se poate vorbi de o diferentiere intre liberali şi conservatori.Nici corpul electoral nu găsea deosebiri fundamentale intre cele două partide. Voi cita un exemplu:Cel mai tipic reprezentant al marii proprietăti era Petre P.Carp,mentalitate reactionara mult asemuitoare cu a Junkerilor prusaci.Alegătorii la Colegiul I la Cameră şi Senat erau formati aproape in intregime din marii proprietari;la Vaslui-proprietatea lui Petre Carp era la Tibăneşti,in acest judet-s'au prezentat in alegeri Petre Carp candidatul partidului conservator şi un oarecare Petre Gingir,candidat al partidului liberal;intre şeful conservătorilor-o personalitate-şi candidatul liberal,alegatorii co. giului I au ales pe acesta din urmă.Dacă deosebirea de program ar fi fost accentuată,dacă partidul liberal ar fi reprezentat o tendintă democratică care să amenințe marea proprietate,desigur că nu ar fi votat pe Gingir.

Succesiunea la guvern nu schimba nimic din orânduiala politico-economica,fiind o simplă inlocuire de persoane,nu de idei.Calitatea persoanelor,o oarecare conceptie de corectitudine in viata publică deosebeau cele două partide.In general,conservatorii la guvern realizau o administratie mult mai corectă.Partidul liberal,in lunga lui guvernare-1876-1888-a dat spre exploatare tara partizanilor,realizând o clasă burgheză instărită,sigură de ea şi intelegând să folosească guvernările pentru a-şi consolida pozitiile economice.Dealtfel,acest aspect al liberalismului in România era cunoscut şi peste hotare.Intr'o lucrare "O generatie a materialismului 1871-1900" Carlton J.Hayes,profesor la Universitatea din Columbia(New-York) şi fost ambasador al Statelor Unite in Spania pe timpul războiului,am găsit această apreciere:"In Ungaria,coruptia politică a ajuns să fie o adevărată artă sub Tisza şi in România de asemenea sub Brătianu"(pag.84,editia spaniola).

Pe la 1890 liberalii au inceput să aibă mai multă retinere,descoperiseră avantajele decente ale protectionismului prin desvoltarea unei industrii nationale.Este epoca in care Ion Costinescu,fostul redactor economic de la "Românul" al lui C.A.Rosetii,construia fabrica de cuie de la Sinaia.Instalarea de fabrici de hartie,de zahăr,de ciment,exploatarea fără nici o prevedere a pădurilor,toate cu consilii de administratie,cu multiple avantajii pentr' persona-

lui politic,au schimbat in acelas timp si mentalitatea partidului liberal,diferentiindu-l de partidul conservator;industria si comertul bancar incepuse să-i acapareze atenția in defavoarea marei proprietăti.Deaceea partidul liberal a putut lua initiativa ,intr'adevăr radicală,a reformei agrare si a reformei electorale;marea proprietate si colegiile electorale restrânse formau obstacole in desvoltarea nouei burghezii.

Partidul conservator,desi avea la conducere cele mai strălucite figuri ale elitei intelectuale,nu a avut viziunea politică a transformării structurale politico-economică pe care o producea protectionismul industrial.Este adevărat ca Petre Carp,ca ministru de finante,a făcut o revizuire a tarifului vamal,ceeace a provocat interventia Germaniei care avea investite capitaluri in industria românească,dar această incercare de a frana protectionismul excesiv nu a durat decât doi ani,deoarece,imediat,liberalii venind la putere au repus in vigoare tariful vamal protectionist.

Partidul conservator a fost incapabil să elaboreze o politică agrară rezimată pe realitătile economice ale tării.Singura lui preocupare era de a mentine intacte legiuirile privitoare la invoelile agricole,adică să se mentină in forme feudale exploatarea muncii tărănesti.Recitite azi discursurile rostite in Cameră de Nicolae Filipescu in anii 1908 și 1909,ne dă masura orizontului politic așa de limitat al conservatorilor.

Ramura conservatór-democrată(Takistii) nu avea un program care să reprezinte o nouă conceptie asupra structurii economice a României.

Programul partidului nationalist-democrat(Iorga-Cuza) aducea,fără indoială,elemente noui, dar nu prezenta elementele unei politici innoitoare.

Este stiut ca N.Iorga a dominat spiritualitatea romanească intre 1902 și 1916.In paginile revistei"Semanătorul" s'a format sensibilitatea politică a nouilor generații,cu o viziune romantică a trecutului,impodobind vechea boerime româneasca cu virtuți patriarhale si privind,in acelas timp,tărănimea cu o mare iubire.Nimeni,in acea epoca,nu a avut accente lirice asa de emotionante ca N.Iorga pentru tărănime.Articolul scris de N.Iorga cand au inceput rascoalele tărănești la Flămânzi-Botosani incepea astfel:"Erte-i D-zeu pe cei 9 tărani cari au căzut loviti de gloantele fratilor lor,dar să nu ierte D-zeu pe cei cari i-au impins la desnădejde"...

Dar această atitudine, quasi-revolutionară,in favoarea țărănimii era contrazisă de atitudinea fată de boerime,mare proprietara,pe care vroia să o deosebească de arendasi.In romanul "Două neamuri" al lui C.Sandu-Aldea se oglindeste admirabil conceptia politică de la "Semanătorul".In acest roman se proectează tipul de exploatator al tărănimii sub forma arendasului, (grec in Muntenia si Oltenia,evreu in Moldova).Era o viziune falsificată a realitătii economiei agrare.Intr'adevăr arendașii(discriminările nationale erau pur și simplu arbitrare,deoarece arendasii români spoliau cu aceeasi ferocitate ca si arendașii greci sau evrei) erau mai riguroși in aplicarea invoelilor agricole cu o interpretare care depăsia chiar textul legii,dar aceasta nu punea intr'o lumina favorabila exploatarea proprietarilór;arendașii inlăturau beneficiul vechililor,concentrând intr'o singura persoană,arendașul,beneficiile exploatării.Proprietarii cari nu arendau isi aveau vechilii,hamesiti să se procopsească si sa devină la rândul lor,moșieri.Intre marii proprietari,la 1916,mai mult de 60% erau foști vechili,dacă nu de prima generatie,sigur de a doua.

N.Iorga a respins ideea unei politici rezimate pe clasa tarănească,deși in tot scrisul lui străbate o accentuată iubire pentru tărănime,in care vedea marile rezerve de energii spirituale ale nației,potentialul istoric al poporului român.In 1912,N.Iorga a publicat in "Neamul Romanesc" un articol prin care combătea ideea unui partid tărănesc ca partid de clasa,ide sustinută de Ion Mihalache,unul dintre activii auditori ai cursurilor de vară de la Vălenii de Munte.Răspunsul l-a dat Ion Mihalache prin revista "Vremea Nouă",pe care o scotea impreună cu Apostol D.Culea si D.V.Toni;in acest articol el preconiza,cu o admirabilă logica,un partid de clasă subordonat intereselor tăranimii.Politic și economic,Ion Mihalache punea problema mai realist decât N.Iorga.Este straniu că A.C.Cuza,deși un economist admirabil pregătit,avea o asa de redusă viziune asupra problemelor economiei nationale,limitând totul la penetratia acaparatoare a elementului evreesc in comert și meserii,"Despre poporatie","Meseriasul român",campaniile duse contra cârciumarilor evrei,nu proectează o nouă viziune a structurii economice a României.Si programul ca si ideologia partidului nationalist-democrat se resimtea de tendinta de a indrepta rânduiala existentă,mai mult decât a initia o actiune de transformare radicală a structurii economico-politice a României;de un conservatorism nationalist cu o simpatie accentuată pentru tărănime,partidul nationalist-democrat nu a avut curajul anticipărilor menite să revolutioneze rânduiala social-politica.Avea trecut in program votul obstesc.

Partidul socialist democrat suferise in 1900 lovitura dată de conducatorii cari au trecut la liberali:V.G.Mortun,Ion Nădejde,Jean Atanasiu,George Diamandi,fratii Radovici,Dr Voinov,Gr. Pencioiu,etc.Numai C.Dobrogeanu-Gherea a rămas credincios miscării si câtiva muncitori.Mai mult de un deceniu,mișcarea socialistă desfășurase o intensă și fecundă activitate intelectuală.

erației criticismului junimist de la "Convorbiri Literare"(1868-1882) care devenise cu timsterilă,si acesteia i-a urmat mișcarea socialistă.Mișcarea de la "Semanătorul" apare ca o ctiune necesară atunci când mișcarea socialistă isi pierduse sensul și viabilitatea.
răsfoit colectiile "Lumea Nouă literară","Critica socială","Literatura și stiinta","Contemanul" și mi-am dat seama ce mobilizare de energii intelectuale realizase ideea socialistă. ăbate in paginile publicatiilor socialiste năzuinta spre o nouă rânduială insufletită de neitatea unui nou ideal social.Găsim puțină creație proprie și mai multă activitate de familizare cu critica socială,mai multă literatură socială și o foarte redusă contributie la stul problemelor românesti.Chiar unle lucrări ca "Mediul social ca factor patologic" a doctoruStănca,nu pot fi socotite ca o contribuție la desvoltarea sociologiei socialiste românești. ca lucrare "Neoiobagia"a lui C.Dobrogeanu-Gherea apare abia la 1910.Totusi,se poate spune in prima ei fază,romantic intelectuală,mișcarea socialista a fost fecundă.
Până in 1906,partidul socialist-democrat a vegetat,redus la câteva organizații muncitorești; intrarea drului C.Rakovski capătă un nou suflu de viață.Revolutionar prin temperament,mart ca formatie,de o rară inteligentă,agitator de másse și intelectual de rasa,Dr C.Rakovski nceput organizarea partidului ajutat de Ecaterina Arbore,Toma Dragu,muncitorul I.C.Frimu-de xceptională pregatire intelectuala-tipograful Marinescu si de o nouă generatie de intelectu:Mihai Gheorghiu-Bujor,Nicolau,Titel Petrescu.In 1914 partidul socialist-democrat incepuse aiba organizatii serioase la Constanța,Braila,Turnu-Severin si Ploesti,in afară de organizaa din Capitală.Cu insușirile exceptionale de agitator,Drul Rakovski ár fi folosit si mai t desvoltării mișcării,dacă,ca orator nu s'ar fi lovit de dificultatea rostirii cuvintelor mânesti.L-am ascultat de multe ori la clubul din Piața Amzei și accentul bulgaresc schilodea vintele,dădea chiar celor mai inspirate perioade o rezonantă comica,zădarnicind elanul eloctii.Discursul rostit de drul Racovski in 1915,prin care fixa si explica atitudinea pro-neutlitate a partidului socialist-democrat este un model de analiză a situatiei internationale, finind scopurile derăzboiu ale Aliaților și ale Puterilor Centrale.Discúrsul a fost tiparit broșura.
Nu se poate vorbi in 1914 de existenta unui partid socialist-democrat de masse.Colegiul al era cel mai permeabil la curentele de idei și reprezentanții opoziției puteau să se reazime adeziunea legătorilor acestui colegiu.partidul radical al lui Gh.Panu aflase aderenti in ndurile colegiului al II-a,partidul socialist de asemenea,conservatorii-democrati ai lui TaIonescu isi recrutau credinciosii tot din acest colegiu;N.Iorga și A.C.Cuza erau aleșii cogiului al II-a;deaceea putem spune că era colegiul politic prin excelentă.
In organizatia administrativă a Statului,ca și in viața politică,in general,se ajunsese la o marcabilă acuratetă.Inamovibilitatea magistraturii,realizată de Toma Stelian,reforma polițicutá de Vasile Lascăr,cel mai bun ministru de interne pe care l-a avut România,organizarea rpului silvic,realizată de Petre P.Carp,a invătământului in general și a corpului invătătosc,realizată de Spiru Haret,a căilor ferate de Gheorghe Duca-in acelas timp director general căilor ferate si director al Scolii de Poduri și Sosele-totul contribuise la crearea unei ructuri technice și administrative a Statului pe care-din nefericire-România Mare nu a cuscut-o.
O bună salarizare,o severă disciplina au dat tării,insfârsit,functionari corecți și bine regătiti.Moravurile politice suferiseră o schimbare;critica conservatorilor modificase radical ractica de guvernământ a partidului liberal care incepuse să aibă respect de opinia publică. ai intervenise un fapt nou:Ionel I.C.Brătianu luând sefia partidului liberal a primenit cadree,iar intrarea elementelor socialiste a adus un nou spirit.
Politica nu mai era un mijloc de a-și câstiga existența,oamenii politici aveau profesii bine efinite.Un Take Ionescu,ca avocat,câștiga un milion lei aur pe an,si din aceste venituri,obtiute din exercitarea profesiei,intretinea presa partidului.Delavrancea era avocat,Djuvara avoat,Titu Maiorescu profesor si avocat,Toma Stelian avocat,fără să mai pomenim de ceilalti oamei politici ca Petre Carp,Al.Marghiloman,Nicolae Filipescu,Mișu Cantacuzino,etc.care aveau ari proprietăți.Spre a ilustra spiritul acestei lumi,ajunge să citez un singur caz.In 1911, lexandru Bădărău,primul colaborator al lui Take Ionescu si marele elector al Moldovei,fiind inistru de Lucrări Publice,a incheiat un contract de furnitura de traverse pentru căile ferae cu un oarecare Berman Juster.Contractul era de 300.000 lei aur;examinat in raport cu pretuile pieței,lăsa o margină care justifica bănuiala de complezenta din partea ministrului.Campaniile de presă,interpelările la Cameră au creiat o atmosferă care a obligat pe Al.Bădărau ă demisioneze;ceva mai mult,politic s'a resimtit.
Să mai amintim campania conservatorilor contra Societătii de tramvaie constituita de Vintilă rătianu atunci când liberalii erau la guvern? Sa mai amintim de răsunătorul discurs rostit de etre Carp in Cameră prin care a infierat confuzia dintre interesele particulare și interesele ublice?
Exista nu numai o opinie publică in 1914,dar și decenta de a ține seama de ea.

Aceasta era configurația partidelor când noul rege Ferdinand a depus jurământul.

pamfil S E I C A R U

Palma de Mallorca 6 septembrie 1950

(Urmare din pag.16)

să se ajungă la un acord.

La Paris cloaca fierbea.Armeanul Veniamin aștepta cu multă nerăbdare efectul propunerii regale,de sugerarea căreia păreau a nu fi streini nici armeanul și nici suedezul Petre Lazăr.

Cand s'a primit vestea că sugestia nu a fost acceptată,a fost mare rumoare.Opozitia național țărănistă in frunte cu cu dnii Bunescu și Mișu Răutu,care se temperase pentru moment,a convocat pe prieteni pentru a-i pune la curent și a lua măsurile dictate de imprejurări.Miracol pedeoparte și armeanul pe de alta,au convocat mai intâi in sedinte particulare si apoi in ședințe comune pe "rebeli",și le-a cerut să aibă răbdare căci lucrurile vor fi aranjate intr'un viitor apropiat. In unele vercuri,Miracol afirma că lucrurile au fost impăcate in partid unde nu mai sunt rebeli,și de dl Mișu Răutu spunea că desi părea cel mai periculos,a fost cel mai docil.

In America s'a comunicat la fel.Dar n'a trecut nici o săptămână și s'a constatat că disidența național-țărănistă se manifesta tot mai vârtos.

La mai puțin de 15 zile,suedezul Petre Lazăr trimite o scrisoare la secretariatul Comitetului național-pretinzând că ea emană din Inalt Ordin-scrisoare adresată generalului Rădescu.

In această scrisoare se aducea la cunostință generalului că Majestatea Sa a fost informată de neințelegerile din Comitet si că a recomandat ca să se constituie un directorat format din trei persoane-Gafencu-Vișoianu-Miracol-care să conducă si să rezolve afacerile comitetului sub presedenția dlui Gr.Gafencu.Scrisoarea a fost adresată generalului dar nu la domiciliul său ci la secretariatul comitetului.Probabil că suedezul a uitat să o inchidă,căci scrisoarea a sosit deschisă.Generalul trebuia să fie pus in fața unui fapt implinit.

Național-țărăniștii care cunoșteau textul scrisorii,n'au mai aștetat reactiunea generalului și au pus pe Iankălă și pe cativa național țărăniști din comitet să ceară o convocare a comitetului pentru 1 septembrie.

Corespondentul nostru din New-York ne informează că gen.Rădescu a răspuns că nu intelege să ia parte la această indrăzneață murdarie politicianistă,chiar dacă ea este inițiată de generali de gimnastică suedeză.Cererea Majestății Sale trebuie satisfăcută,dacă e cazul,dar de o manieră care să nu facă Coroana părtașe la uneltirile coteriilor politicianiste.

Și generalul Rădescu are dreptate,credem noi. Pentru că noi refuzăm să credem ceiace național-țărăniștii avansau incă de acum câteva luni când armeanul Veniamin nu se sfia să afirme intr'un cerc de național-țărăniști că prietenia ce o are cu generalul Lazăr ii dă dreptul să spună că Regele nu va fi decât o unealtă docilă a partidului național-țărănesc.

Acum incepem să reflectam asupra celor afirmate de păduchele armenesc.

Dacă lucrurile s'ar confirma-ceiace noi repetăm,refuzăm să credem-situația ar fi destul de gravă.De vreme indelungată,țara noastră nu a mai avut un rege constituțional.Noi speram și mai sperăm incă,că M.S.Regele Mihai va fi un rege constituțional.

* Intr'un număr mai vechiu,hebdomadarul care apare din zece in zece zile,Bire,scriind despre revista "Orizonturi",o numea "revistă literară".Mare trebuie să fi fost nedumerirea dlui dr.Ghidel,cand și-a văzut denumită revista "literară" și pe dsa transformat in literat.Ignoranța celor de la Bire putea surprinde pe dl dr.Ghidel,care fără indoială nu cunoaște "pedigré-ul" Biriștilor,dar nu pe noi.

*La Biserica ortodoxă din Paris s'a deschis o cantină.Noi nu avem decât să aplaudăm acest lucru,dar rămânem surprinși citind in Bire că inițiativa revine revistei "Cronicarul",deci prietenului și conjudețeanului nostru,dl Ion Velicu "poet și romancier" cum ni-l recomandă hebdomadarul aproape in fiecare număr,că aceasta incepe să devie o obsesie.Dar probabil acesta este un procedeu de publicitate marca Velicu și nu ne supără.

Ceiace ne poate supăra pe drept cuvânt este faptul că dl Velicu iși atribuie merite pe nedrept.Noi știm că la Biserica ortodoxă a existat o cantină-i-o poate confirma prietenul d-sale dl Oancea(Călin Dragoș)-la o vreme când dl Velicu colabora in țară cu ocupantul,sau,in cel mai bun caz se găsea la Viena,in calitate de corespondent al unor ziare bucureștene(colaboraționiste).

Și mai știm de exemplu că dsa,din toate aceste inițiative,s'a ales cu turta cea mai mare.Astfel,dsa a luat 5000 de franci de la biserica ortodoxă(Martinian)-deși un invalid a luat cu această ocazie mai puțin,și cu toate că dl Velicu este voinic ca bradul,mai știm deasemeni că dl Velicu a luat partea cea mai grasă din ceeace au dat baptiștii,și-ceeace este mai grav-a tras cele mai mari foloase de la o altă organizație de asistență,și aceasta grație unei femei(Madame A.)

Deci sfătuim pe dl Velicu să fie mai prudent.

INCEPUTUL SFARSITULUI

de Nicolae N O V A C

Din zi in zi,din oră in oră,lupta impotriva comunismului devine din ce in ce mai dârză și inverșunată.Niciodată in istoria frământărilor politice din ultimii douăzeci de ani,lupta aceasta nu a atins proporțiile la care ea a ajuns in ultimul timp.

Dacă altădată,lupta aceasta se ducea intr'un cadru restrâns și cu metode care mai târziu au fost condamnate,de data aceasta,lupta se dă pe un teren mult mai vast,mondial am putea spune cu mijloace pe care umanitatea și civilizația nu le mai poate condamna,pentru că ea a devenit o luptă fatișă intre bine și rău,intre lumină și intuneric,intre viață și moarte.

Este in general cunoscut că după terminarea celui de al doilea războiu mondial,partidele comuniste din mai toate țările europene,care până aci fusesera considerate ilegale și fusesera puse in afara de lege,și-au redobândit dreptul de reorganizare și de reafirmare publică.Inchisorile și lagărele de concentrare in care cei mai multi dintre membrii acestei mișcări fuseră asvârliți,s'au deschis spre libertate și omenirea intreagă a rămas un moment inmărmurită in fața grozăviilor de nedescris ce se ascunseseră ani dearândul indărătul gratiilor și zidurilor cenușii ale acestor "mori ale morții".Totuși,noi nu credem că metodele și suferințele indurate de ei,se ridică peste suferințele și metodele demonice,introduse azi de către ei in țările de sub controlul lor,și nu credem că lagărele de concentrare naziste au fost mai infiorătoare decât cele comuniste care macină astăzi milioane de suflete in țările cu "democrație populară".

Și totuși s'a varsat atâta cerneală și s'a consumat atâta hârtie in jurul "marei drame" pe care acești oameni au trăit-o,nu numai de aceia care au fost strâns legați de mișcarea comunistă sau in legătură cu ea,ci și de către multi alții cari nu au avut niciodată in viața lor nimic comun cu această mișcare.S'au scris cărți de tot felul,s'au turnat filme,s'au scris și s'au prezentat piese de teatru.Cu alte cuvinte,mișcarea comunistă mondială incepuse să câștige oarecari simpatii și multă,chiar foarte multă lume incepuse să cocheteze cu comunismul.

Intrebarea pe care și-o pun toți aceia ce au trăit aceste evenimente este prin urmare cât se poate de firească:"de ce anume mișcarea comunistă și-a pierdut simpatiile și partizanii și cărui fapt anume se datorește schimbarea de atitudine pe care puterile democratice din apus și omenirea intreagă au luat-o de la o vreme incoace,fixându-se pe un piedestal care este absolut potrivnic comunismului,deslănțuind o luptă mult mai inverșunată decât toate cele care au fost duse până acum impotriva acestei mișcări?

Oricărui om cu judecata incă limpede,nu-i va fi greu să dea un răspuns acestui semn de intrebare care plutește amenințător in atmosfera incărcată a acestor zile.

Comuniștii singuri au provocat această luptă la care ei nu mai au sorți de isbândă.Ei și-au tăiat singuri craca de sub picioare,devenind astfel singurele lor victime.Urând și propovăduind ura,dedându-se la acte care sunt absolut in contradicție cu principiile democratice,ei și-au pierdut simpatiile câștigate,atrăgând asupra lor ura pe care ei au incercat să o semene in sufletele masselor.

Printr'o totală lipsă de tactică,comuniștii și-au dat pretutindeni arama pe față,lăsând să se vadă clar,cine sunt și ce vor ei anume.

Nu vom incerca in cele ce urmează să analizăm doctrina comunistă,pentru că alții mai competenți decât noi in asemenea materie au făcut-o deja de mult,iar in afară de asta,oricine ar vrea să se documenteze și să adâncească problema comunistă,are la dispoziție o literatură bogată.Atât presa mondială,cât și vitrinile librăriilor sunt pline de studii și lucrări scrise in acest domeniu,care din care mai interesantă,mai minuțioasă,mai documentată-și prin urmare mai plină de adevăruri crude,adevăruri cari nu pot fi decât in detrimentul comunismului.

Vrem totuși să ne oprim asupra evenimentelor trăite de noi toți in vacarmul vieții cotidiene,evenimente care de multe ori ne-au scăpat de sub observație,dar care totuși in complexul de destrămare al comunismului,joacă un rol destul de important.Căci,fără să ne dăm seama,noi trăim una dintre cele mai uriașe răscruci pe care omenirea de la Christos incoace a inregistrat-o.Probleme pe care bătrânul nostru continent nu l-a cunoscut incă,sau cari pe timpul elaborării lor erau crezute și catalogate drept utopii,incep acum să fie scoase din colțuri mucegăite de amintiri,să fie reabilitate,să prindă contururi de realizare.

Europa incearcă să se scuture din agonia in care lâncezia.Tresaltă infiorată,căci simte duhul morții apropiindu-se și vede ridicându-se la răsărit cârdurile negre ale corbilor stepelor cari se pregătesc să-i sfâșie trupul din care viața nu a plecat incă....

Intrată in descompunere spirituală,pierzându-și echilibrul interior,in urma celui de al doilea Războiu Mondial,Continentul nostru pare să fi descoperit la timp urzeala blestemată a

vrăjitoarelor Cremlinului,cari incercaseră-asemeni hârcei din poveste,să schimbe urciorul cu apa de viată pe care sa-l aseze la picioarele adormitei Europe,iar pe cel cu apa mortii sa i-l aseze la cap.Jocul acesta demonic odată făcut cunoscut opiniei publice,pare să fi trezit co știintele multimilor care se văd silite acum de a reactiona si de a incerca să mai salveze c eace se mai poate salva.

Complexul de descompunere al comunismului a inceput odată cu "blocada Berlinului".A fost acesta primul pas spre prăpastie,prima mare gresală pe care Moscova a facut-o dela terminare războiului,prima lovitură fatală dată revolutiei mondiale a comunismului.Si este credem cazu să subliniem aici tipătul disperat al comunistilor din zonele de vest ale Germaniei cari fă-ceau cunoscut "tovarășilor" lor din răsărit că atitudinea pe care Rusii au luat-o in ceeace priveşte această blocadă,inseamnă slăbirea si pieirea comunismului in vest.

La alegerile care au urmat după acest eveniment,comuniştii pierd un număr insemnat de locuri in parlament,atât in Germania de vest cât si in Franța,Italia si chiar USA.

Pânza de păiajen ce păruse să se fi țesut peste ochii europenilor,s'a destrămat dintr'odat si pericolul,marele pericol a inceput să fie intrezărit.

A urmat apoi un nou pas gresit,o nouă apropiere de prăpastie,o nouă lovitură de măciucă,dată insă in fruntea democrațiilor vestice cari in timpul războiului de teama unei invazii na-ziste,s'au aliat si au deschis astfel drumul unei invazii comuniste.Această lovitura a fost declarațiile făcute de către fruntașii comunisti că in cazul unei ciocniri armate intre vest si est,mișcarea comunistă nu numai că nu va pune mâna pe arme ca să lupte impotriva U.R.S.S.-ului,ci dimpotrivă,va căuta să saboteze prin actiuni subterane această luptă.

Trecând prin urmare peste imperativele naționale,trecând peste vointa popoarelor cărora a-partin,comuniștii de pretutindeni au declarat deschis că ei se pun in slujba unei puteri stră-ine,declarând astfel războiu propriului lor neam.Cu alte cuvinte,ei au dovedit odata in plus că nu sunt altceva decât mercenarii Cremlinului.Declarația aceasta-ecou lugubru-este cantecul lebedei mișcării comuniste.Este inceputul sfârșitului acestei secte de provocatori care a intrdus in veacul al 20-lea sclavia și tirania cea mai oarbă in tot răsăritul Europei care le-a căzut victimă in mâinile lor insângerate și care nu este astăzi altceva decât un imens câmp de concentrare,câmp al foametei si al morții.

Europa si omenirea intreagă s'a crezut scăpată din ghiarele unei nebunii,odată cu terminarea celui de al doilea războiu Mondial,dar ea s'a văzut stând acum in fața alteia,mult mai indrăcită."Reacțiunea",pe fața căreia agenții Moscovei au cautat să spoiască masca unui așa numit "neo-fascism",nu a fost decât un act firesc si sănatos prin care se incerca a se salva ceeace mai rămăsese sănătos si ceea ce anume mai poate fi salvat.

Odată cu războiul din China-inscenare măiastră,pregătită indelung și chibzuita intre zidurile blestematei cetăți a Cremlinului-a urmat o serie de procese senzationale in Anglia și America.Cazul "Fuchs" si al tovarasilor sai,a fost o nouă dovadă că Rusia bolșevică nu a incetat de a alimenta și de a pregăti din ce in ce mai darz,fara nici un scrupul si in ciuda tuturor angajamentelor luate,revoluția comunistă,adică haosul general.

Fara indoială că arestările și condamnările efectuate printre membrii fruntași ai mișcării comuniste,atât in Anglia si America,cat si in Europa și chiar Australia,nu a insemnat decât un inceput.Un inceput mic al unui mare sfârșit,pe care omenirea intreagă il asteaptă pentru redobândirea liniștii și a păcii.

Toate manevrele agentilor Cremlinului,cu acele indelung trâmbitate congrese ale celor "iubitori de pace" precum și lansarea listelor pe care căutau să culeagă cât mai multe semnături impotriva utilizării bombei atomice,au dat greș.Cel dintâi foc de pușcă tras in Coreea a aratat lămurit lumii intregi ce inseamnă "pax sovietica",iar sângele celui dintâi soldat american căzut pe câmpul de luptă coreean sub drapelul UNU-lui,sperăm că a inchis acea apocaliptică-cum o numea dl Pamfil Șeicaru in articolul "Problema Europei si noua generație" apărut in ultimul număr al "Orizonturi"-lor-pe care a inaugurat-o bomba dela Hiroshima.

Ultima conferință a mișcării europene dela Strasbourg, a fost fără indoială si cea mai frământată.Cuvântările rostite acolo au depășit oarecum stilul diplomatic de până aici,semănând mai degrabă la strigate ale unor mulțimi disperate care se simt sufocate,care se tem de a nu muri innăbușite,strivite de vălătucul roșu al anarhiei comuniste.Și in timp ce la Strassbourg Dl Churchill cerea o armată europeană,undeva pe frontiera franco-germana,câteva sute de studenți din Europa de vest,asvârleau la o parte barierele și ardeau stâlpii de pe frontieră,sub fluturarea plină de speranțe a flamurii Europei de mâine.Iar peste câteva zile,la Baden-Baden, dl Andre Philippe,spunea:"Batălia cea mare pentru o Europă unită a inceputa Iar in continuare: ...Să nu mai cântăm de acum inainte,Germania,nici Anglia,nici Franța,ci LIBERTATE si DREPTATE peste toate,peste toate in lumea aceasta./...Freiheit und Gehrtigkeit,über alles,über alles in der Welt/.Noi ne permitem insă să intrebăm;poate oare să existe libertate și dreptate,atâta timp cât in răsăritul Europei câteva zeci de milioane de oameni sunt robii celei mai oarbe tiranii din câte a cunoscut vreodată istoria omenirii?...

u câteva exceptii,presa comunistă din Germania de Vest,a fost interzisă iar tipografiile e se tipărea maculatura incendiară a mercenarilor Moscovei,inchise.Comunismul a devenit din inamicul public numărul 1 al omenirii si lupta de distrugere a lui este in toiu.Zilnic,zi-le aduc cele mai senzaționale știri de pe câmpul de bătălie impotriva comunismului.Și,cum mai spus-o mai sus,câmpul acesta de luptă are azi un caracter mondial.Astfel,in timp ce in gia,șeful mișcării comuniste plătea cu capul o gresală a lui,in Germania se cerea incetarea ijinirii financiare a comunismului sub amenințarea că numele tuturor ce nu vor inceta de a mai face,vor fi făcute cunoscute opiniei publice.Mai mult chiar,se cerea boicitarea directă sustinătorilor partidului comunist german,subliniindu-se că ajutorarea acestui partid in-amnă crimă impotriva omenirii.(Asupra luptei impotriva comunismului in Germania,sperăm să om reveni cu noi amănunte și documente intr'un viitor articol).

Ziua in care se va recunoaște in fine,aportul pe care Poporul Român l-a adus in lupta impot-va comunismului-odată alungând armatele roșii ale lui Bela Kuhn si distrugând astfel cel din-cuib de vipere ce incerca să se instaleze in inima Europei,si a doua oară urmărind ursul propriul său bârlog-se apropie.Căci,noi nu am pierdut speranța că totusi odată și odată se face lumină si se va putea vedea limpede că razboiul purtat de noi in Rusia,nu a fost nu-un războiu de recucerire a unei făşii sfinte din trupul Țării noastre-Basarabia-si nici de zbunare,ci așa cum el a fost intitulat:CRUCIADA IMPOTRIVA BOLSEVISMULUI.Si odată aceasta usă,iată-ne ajunși acolo unde intr'adevăr voiam să ajungem:s'a străduit oare până in prezent reva din Comitetul național să explice opiniei publice mondiale această realitate irefutabi-? Nici cel puțin nu am auzit.Dimpotrivă,ni se pare că o asemenea discuție este ocolită,se ge de ea pur și simplu,cum fuge dracul de tămâie.Probabil se crede că nu a sosit incă timpul a deschide o polemică pe marginea acestei teme,și că in 23 august1944 joaca un rol mai im-rtant in istoria noastră decât 22 Iunie 1941?

Rămâne dde văzut dreptatea de partea cui va sta.Timpul ne va aduce si deslagarea acestei lt prea incurcate probleme.Noi credem totusi că atunci când temeliile comunismului internati-al au inceput să se clatine și când obrăznicia acestor "bande fără de tara si fără de Dumne-u"-cum le-a calificat dl gen.Rădescu-a inceput să depaseasca orice margini,atitudinea celor vreau cu tot dinadinsul să se erijeze in exponenți ai neamului și ai emigratiei noastre, rebuie să fie alta.

Căci sfârsitul a inceput !

Nicolae N O V A C

Informatii

* Din inițiativa Mișcării sindicale germane,a st organizată pentru luna Septemvrie a.c.la chel-Bavaria de Sud- o intrevedere a tinere-lui sindicalist din Europa.Nu au lipsit nici rile de dincolo de cortina de fier.

Delegațiile de tineri sindicaliști au fost sotite de fruntași ai miscării sindicale din rile respective.

Inițiativa sindicatelor germane a fost una n cele mai fericite.S'a oferit ocazia nu nu-i la un simplu schimb de vederi,ci in cele 15 le cât au avut loc intrevederile-sediul munci-resc din Kochel a fost transformat in adevăra-Universitate muncitorească.

Au fost puse și discutate problemele sindica-,politice,sociale și economice.Tineretul,aju-t de conducătorii lui,versați sindicalisti,a t dovada unei profunde cunoașteri a tuturor oblemelor.Multe din rapoarte au fost discutate te 2-3 zile.

Romănia a fost reprezentată prin dl Eftimie herman,cunoscutul sindicalist,azi in exil,care prezidat una din reuniuni și a luat parte la discuția celor mai multe din rapoarte.

****

Cititi CHEMAREA și mai ales sprijiniti-o.

S'a primit la redacție:
-ROMANIA-Buenos Aires
-Curentul Românesc-Buenos Aires
-PATRIA-Munchen
-La Nation Roumaine-Paris
-SOLIA-U.S.A.
-LE PROGRES DU NORD-Lille

In acesta din urmă-hebdomadar-un compatriot de al nostru care semnează sub pseudonimul A.NENEA,publică o serie de interesante articole asupra situației din Țara noastră.

Bine inteles,aceste articole privesc fapte petrecute in Patrie,după 23 august 1944,dată la care cum se stie,Romania a fost eliberată de tirania nazistă.

Mai constatăm că anecdota cu scheletele in vacanta,publicată de La Nation Roumaine,a fost"imprumutată"de confratele parizian ,fără să indice sursa;de la hebdomadorul din Lille.

****

Cititi Dotla-Rien que des cendres de Pamfil Șeicaru,Edition Andre Bonne,15,rue Las Cases, Paris 7.

Cititi Quelque part sur le Dniestr,roman de N.S.Govora,Edition Vitiano,20,rue Chauchat Paris 9

TRADATORII AU TRECUT IN DEFENSIVA

de N. S. GOVORA

Pe "denigratorii" La Nation Roumaine ii imparte in două categorii"ceux qui avancent des arguments juridiques et ceux qui basent leur systeme sur des considérations militaires".Si ce avansează argumente juridice,sustin că nu a fost armistitiu ci capitulare,pentru că nu a ex tat o conventie scrisă,"dûment signée".

Natural.Se poate sustine de oameni cu sistemul cerebral neatins că există,că pot exista tre popoare,armistitii orale?Se poate arunca o țară in ghiarele invingatorului pe simple pr siuni?Si dacă s'a făcut aceasta,se mai poate sustine că e vorba de armistitiu si nu de capi lare?Dar cel puțin,aceste promisiuni erau făcute de oameni pe a căror promisiuni se putea c ta?Si-au dat silința tradatorii de la 23 august să cerceteze in trecutul indepărtat sau apr at felul in care poporul din care facea parte dl Molotov,a respectat conventiile incheiate? incă e vorba de conventiile scrise,nu de cele orale.Au cercetat acești domni istoria pentru trage din ea concluziile care se impuneau?S'au gândit la"vă voiu lăsa numai ochii ca să pla geti",frază pe care taranul roman o avea infiptă in creer?Au cercetat capitularzii scrierile lui Lenin si ale lui Stalin pentru a vedea că bolsevicii urmăresc cu tenacitate,prin toate loacele,cucerirea lumii?Că pentru ajungerea acestui scop final,ci sunt gata să facă orice p misiuni,să adoarmă temerile,să cloroformeze resistentele,pentru a inlantui mai cu usurintă timele?

Naivitatea-dacă a fost numai naivitate-de care s'a dat dovadă la 23 august si după,frize ridicolul.Fără indoială că bolsevicii au ras cu poftă si rad si acuma,si desigur va râde is ria mâine de usurinta trădătorilor,de inconstienta eroilor capitulării.Nu va râde istoria c va fi nevoită să inregistreze existenta unui Stat cu regim comunist care avea totusi in frun tea lui un rege?

Şi se mai vorbeste de denigratori!

Profesorii de Drept international sunt si vor fi nevoiti in viitor,atunci când tratează subiectul armistitiu si capitulare să recurgă la diferite artificii pentru a face pe student să inteleagă dialectica elitelor românesti de la 23 august 1944.

Dar sa revin.Trădătorii sustin in articolul citat că nu a putut exista un armistițiu semn deoarece autorii loviturii de Stat nu aveau nici o imputernicire,erau simpli-particulari.Oa așa este?Nu reprezentau eroii capitulării partidele politice romanesti și nu reprezentau ei oare pe rege,care-i trimisese si care era in strânsă legătură cu sefii de partide,inclusiv d Lucretiu Patrascanu,porte-parole-ul partidului comunist? Trimisii unui rege sunt simpli part culari?Vor poate să spună că nu erau trimisii guvernului atunci la putere,in speță maresalul Antonescu.Si aceasta este o minciună.Dnii Visoianu si Stirbei la Cairo,precum si dl Creteanu la Ankara erau trimisi cu asentimentul si sprijinul lui Mihai Antonescu.Maresalul insasi era de acord pentru incheierea unui armistitiu,dar nu era de acord pentru o capitulare.Dar acesti domni au refuzat să trateze in numele maresalului Antonescu,desi la plecare promiseseră să o facă.Dece? Pentru că Niculescu-Buzesti dorea să treacă in istorie ca singurul salvator al po porului român,după cum partidul national-tăranesc nu dorea să aibă asociati la recunostinta tării si la onorurile istoriei.Maresalul trebuia inlaturat ca un concurent serios la favoruri le masselor si mai ales ale istoriei.Si in plus,maresalul trebuia predat Rusilor.Cu aceasta sconta inblânzirea căpcăunului bolsevic.

Dar acest argument,schiop asa cum este,are macar forta de a rămâne in picioare?Este just a cest argument?Dacă este just,e normal ca el să fie utilizat in toate circumstantele,si va fi ră indoială utilizat si mâine la procesul pe care poporul il va deschide capitularzilor,in zi ua adevăratei eliberări.Ori constatam ca nu aceasta este situatia.Este un argument adus de oa meni strânsi cu usa,argumentul unor oameni cari uită ce au spus anul trecut si cari vor uita la anul ce spun acuma.In 1950,eroii spun: nu a existat un armistitiu "dûment signé" deoarece trimisii erau simpli particulari. Să cercetăm dacă si anul trecut,adică in anul 1949,au adus acelaș argument.Ori iată ce citim in numărul din 15 august 1949,numar in care anul trecut dl Boilă a sărbătorit "aniversarea eliberării de la 23 august 1944": "Deux jours apres,les ambassadeurs américain et britanique nous faisaient part de l'accord de leurs gouvernements en ce qui concerne le plan proposé,mais il nous fallait attendre la réponse soviétique.Notre pays s trouvait en"zone militaire"russe,et la réponse soviétique devait être décisive.Ce fût le commencement d'une longue attente.Tous les deux jours,M.Stirbey et moi-même intervenions auprès des trois ambassadeurs alliés,et spécialement auprès de l'ambassadeur soviétique afin d'obtenir la réponse attendue.Mais en vain.Les représentants anglais et americain insistaient de leur coté auprès de leur collegue soviétique,tandis que les ambassadeurs respectifs à Moscou

ervenaient dans le meme sens auprès du Kremlin.Aucune réponse.Et pendant que,d'une manière si paradoxale que tragique,Washington,Londres et Moscou nous invitaient par leurs émissions radio à quitter les Allemands,l'aviation anglo-américaine bombardait le pays sans repit. lle pouvait être la justification de ces bombardements?Des objectifs militaires?Mais dans circonstances d'alors leur utilité militaire était réduite;ils étaient même contraires aux érets militaires étant donné l'opération que nous avions proposé.On punissait ainsi un peupey un pays pour le seul fait qu'un des"alliés" refusait de répondre à une offre précise eptée par les deux autres. Je ne souhaiterais à personne de se trouver dans la terrible sition des délégues roumains au Caire.Nos insistances,les télégrammes inombrables qui arrivat de Bucarest,tout s'avérait inutile.La situation militaire s'aggravait.La manoeuvre sovique devenait de plus en plus claire".

Deci motivul adus anul trecut pentru a justifica neexistenta unui armitițiu semnat,nu era tul că delegații de la Cairo erau niște simpli particulari,ci un altul:Rușii refuzau nu nusă semneze,ci pur și simplu,să dea un răspuns.S'ar mai putea raspunde-naufragiatii se agasi de un paiu-că exact pentr acest motiv,pentru faptul că delegatii nu erau decât niste ticulari,Rusii refuzau să semneze.Nici un asemenea argument n'ar putea resista,deoarece se beşte de o "manevră sovietica" iar mai departe există chiar un titlu de capitol ce se chea- "La mauvaise foi des Soviets"Si articolul de anul trecut e semnat de unul din cei cari au ndut tara la Cairo,dl C.Visoianu.

Iată de ce nu a existat un armistițiu dûment signé:Rusii nu voiau să se angajeze.Si nu s'au gajat până la capăt.A existat atunci un armistitiu?Actul de la 23 august poate fi el numit mistitiu?"Proclamația" regelui din seara de 23 august,proclamație care nu se baza pe un act ris si "dûment signé",era anuntarea unui armistițiu,sau a unei capitulări?Ba ceva mai mult, numai că nu exista un act scris si semnat,dar inca nu exista ,nu putea exista nici speran- că un asemenea act va exista in viitor,de moment ce se constatase refuzul sovietic de a se gaja,o manevra sovietică si o lipsă de bună credintă,ba chiar o rea credință.

Am intrebuintat termenul"proclama".Nu ne apartine.Este un termen abil intrebuințat de dl C. soianu,in cuvântarea de anul acesta la postul de radio B.B.C.Iată ce spune autorul tragediei 'la 23 aug."Le 23 août 1944,le Roi entouré de ses conseillers responsables,Maniu,Bratianu,Tial Petrescu et soutenu par la volonté unanime du pays,proclamait l'armistice." Mă rog,poate neva proclama,chiar rege fiind,un act care nu stă in puterea lui de a-l indeplini,care penru a putea fi indeplinit are nevoie de acceptarea prealabilă a altei persoane? Se poate procama un act bazat pe hotărarea de a infrunta ,de a sili pe cel de care e nevoie sa-si dea conimtământul,dar nu un act in care ai nevoie de acceptarea lui.S'a putut proclama independenta a 1877.Dar acel act presupunea hotărârea si existenta unei forte care să oblige pe cei de cae depindea independenta noastră-in speță Turcii- să accepte hotărârea noastră.Mai poate fi easemeni proclamat un act unilateral,un act care nu depinde decât de vointa persoanei care-l proclamă.Ori prin proclamația din seara de 23 aug.nu se presupunea existenta unei forte si ici macar existenta unei hotărâri de a infrunta,de a sili pe cel de care depindea existenta unui armistitiu,-in speță Rusii-,ci din contra,totul depindea de vointa,de bună vointa lor,de acordul lor,de semnătura lor.Semnătura nu exista,dar exista in locul ei,o manevră si o rea credință.Mai poate fi proclamat un act unilateral.Ori un armistițiu nu este un act unilateral, i cel putin bilateral.Sfătuim pe dnii de La Nation Roumaine săşe adreseze unui student la Drept,membru al partidului national-tăranesc,ca să le spună exact ce le spun eu.Si mai sfătuim pe dl C.Visoianu să scotocească in memorie-având in vedere că dsa a pierdut vreo zece ani pe la Sorbona făcând studii de drept-si dacă isi va mai aminti câte ceva despre capitolul armistițiu si capitulare ,va trebui să se puna de acord cu noi. Capitularea da,capitularea este un act unilateral si el putea fi proclamat.Ceiace s'a făcut.Ceiace regele a proclamat in seara de 23 aug.este capitulare.

Dar am spus că dl Visoianu la B.B.C.a utilizat in mod abil cuvântul"proclama".Intentia este evidentă.Vor să asocieze la actul lor de trădare pe regele Mihai.Ori regele a fost mintit.De la Cairo i s'a anuntat că armistitiul a fost semnat,ba i s'au comunicat și conditiile,conditii care au fost anuntate poporului.Tot poporul a fost convins că exista un armistițiu semnat,o anunțase regele si un rege nu minte.Dar un rege poate fi indus in eroare;ceiace s'a intâmplat.

Trădătorii vor,se agată cu disperare de autoritatea regală,il scot mereu inainte pe rege.

Ori regele- o spune constitutia-nu e responsabil,responsabili sunt ministrii săi.Si regele cu atât mai mult nu poate fi făcut responsabil,cu cât a fost mintit.Dar situatia e gravă si devine gravă pe zi ce trece.Informatiile noastre-si asiguram pe dnii de la Nation Roumaine că informatiile noastre sunt mai bune decât ale lor-spun că in tară este un curent formidabil contra actului si in contra autorului actului de la 23 august.Ori multimile sunt oarbe.Există pentru tara si pentru dinastie pericolul ca aceste multimi oarbe să cuprindă in obiectivul

urii lor si pe rege.E nec esar si mai ales e necesar ca aceasta să se faca cat mai curând,c regele să arate cum a fost mintit la 23 august,să se desolidarizeze de cei care au tradat,si care acum in disperare de cauză incearcă prin toate mijloacele sa se ascundă in dosul autorităţii regale.Poate ca aceasta nu este permis de uzante,dar aghiotantul regal,generalul Petre lazar a comis şi comite acte care sunt contra uzanţelor.

In concluzie,argumentele "avances par les juristes" sunt irefutabile;ele se impun oricărui om cu puţin bun simt.Ele nu pot fi valabile doar in faţa trădătorilor de la 23 august şi a s pendiştilor lor din strainatate,dar aceştia nu formeaza poporul român.

Şi acuma să trecem la argumentele strategilor "de chambre".De la inceput spun că nu sunt strateg.Nu sunt Stat-Majorist,dar sunt soldat luptător si cât de cât ma pricep mai mult in ale militariei decat dl Boilă care si-a făcut armata in particular.Si sunt şi mai bine informat de cât strategul "en titre " al lui Nation Roumaine,dl maior Ratiu.La 23 aug.1944 nu putea fi vorba de linia fortificata Focsani-Nămoloasa-Galati(F.N.G.) ci de linia Focşani-Nămoloasa-Brăila care fusese modernizată.La această linie se lucrase in ultimul timp si pe ea se putea rezista,având in vedere scurtarea frontului şi rezemarea lui pe obstacole naturale demne de luat in seama-la dreapta era Dunărea,la stanga Carpaţii.Carpaţii au fost trecuţi de Ruşi după 23 aug.numai cu mare greutate si cu pierderi serioase,deşi germanii nu le-au putut opune decât aviatia.Dar e vorba de linia frontului din Moldova.Ca să-i imbogatim cunoştintele dlui maior Ratiu,tinem sa precizam ca o parte a frontului era fortificată(cazemate in beton) iar o altă parte se sprijinea pe paduri.Colaboratorul nostru,căpitanul Vrabie ne-a spus ceva despre acest front si speram ca dl maior Ratiu a reusit pana la ora actuala,să afle o multime de lucruri necesare unui Stat-Majorist,lucruri pe care dsa nu le cunoştea,deoarece avea o teribilă teamă de front. Si dl căpitan Vrabie ne spune că se putea resista in Moldova.Ruperea frontului a fost aranjată:demobilizare de ofiteri şi soldati,schimbarea generalilor si chiar a colonelilor care erau suspectati de a refuza si a se opune lao rusinoasă capitulare.Si argument capital:Generalul de cavalerie Racovita,comandantul armatei române de pe frontul din Moldova,figurează in guvern in seara "proclamării"armistitiului.Rezervele-nu trebuieste să fii Stat Majorist pentru a sti atata lucru,sunt nervul unei batalii.Inamicul poate concentra forte superioare intr'un punct,poate pătrunde,dar apărătorul are si el rezervele cu care poate interveni.Ori aceste rezerve nu au intervenit.Evident,generalul Racoviţa care stia că peste câteva zile va fi ministru,nu avea nici un interes să utilizeze judicios aceste rezerve,caci i se spulbera ministeriatul.Si deaceia rezervele au fost plimbate de colo-colo in spatele frontului,fara să fie bagate in foc.Artileria era si ea plimbată sau dirijată in mlastine sau terenuri impracticabile.Cerem iertare dlui capitan Vrabie că-i utilizam argumentele,dar aceste lucruri sunt cunoscute de toţi cei care au luptat pe frontul Moldovei si nu se găseau la Bucuresti sau in cine ştie ce legaţie.

Aceasta este realitatea si nu alta.

Când o iei pe pantă,e greu săte opreşti.Deaceia găsim-mereu in articolul de care ne-am ocupat si alte imprudenţe.Astfel,i se spune "aliatului firesc" de la 23 august,"invadator".Ori pe acest invadator l-au primit la Bucureşti cu flori,cu acest invadator se pretinde că s a semnat un armistitiu care nu prea a fost el semnat dar oricum unul oral tot a existat,şi acestui invadator i-au pus la dispoziţie 20 de divizii româneşti care sa semene cu morti drumul de la Bucureşti la Praga.

Anul trecut La Nation Roumaine spunea despre trădatorii de la 23 august că au binemeritat de la Patrie.E drept că o fac si anul acesta,dar nu cu morga de anul trecut.Anul acesta sunt mai modesti si spun că eroii capitualrii au binemaritat de la Patrie,dacă nu pentru altceva,măcar pentru faptul că au evitat distrugerile pe care le-ar fi ocazionat o luptă de intârziere dusă pe solul tarii noastre.Deci gratie capitularii,proprietarii de blocuri in Bucuresti,binecuvântează pe Visoianu si Pe Buzesti;căci blocurile sunt in picioare."'am dori să fim beneficiarii unor asemenea binecuvântări.Intr'adevar,blocurile sunt intregi,dar ele sunt ale partidului comunist iar proprietarii lor sunt in temniţă.Ma intreb daca aceste binecuvântari nu strabat zidurile temnitelor,si pe aripqvântului nu ajung la Washington pentru a-i da coşmarul dlui Visoianu.Nu se poate spune nici ca aceste bunuri vor putea fi ale proprietarilor sau ale tării in ziua adevăratei eliberări,căci dacă Ruşii vor fi nevoiţi să plece,vor rade totul in urma lor.Iar noi vom găsi o adevărată Hiroshima,distrugerile practicate de bolsevici vor fi imens superioare celor ce ar fi fost ocazionate de o luptă in retragere a armatei române alături de aliatul de atunci.Dar distrugerile materiale nu contează.Am văzut Munchenul in 1945,ras,si l-am văzut si in vara aceasta:nu l-am mai recunoscut.Nu prăbuşirea materială contează,ci prăbusirea morală.Ori capitularea de la 23 august a adus o surpare morală.Urmările lui-din acelaş punct de vedere moral-au fost desastruoase.Acest desastru moral va trebui să-l invingem maine,căci la inapoiere,vom gasi-cum spune dl Pamfil Seicaru-o Hiroshimă morală.Şi punctul de plecare a acestei Hiroshime morale este tot 23 august 1944. (Vaurma)

COLTUL LITERAR

S C R I S O A R E   U N U I   E R O U

Camaradului căpitan Iuga Cornel,
căzut la Nalcik.

Camarade,
Departe la Nalcik,noaptea cădea,
Neagră,apăsătoare si rea.
Ploua !
Intr'una,intr'una ploua,
De părea,
Că s'a deschis un stăvilar in cer undeva.
Ploua !
Rece,pătrunzător şi mărunt,
Pe hainele jilave,pe sufletul frânt,
Pe casca'nroşită de sange,pe trupul durut,
In inserarea in care,ca un brad,fulgerat
ai căzut.

Nimeni n'a gemut,nimeni n'a plâns,
Doar pumnii umflaţi de apă ca nişte bureţi,
de neputinţă s'au strâns.
Si ordonanţa,Ion,
Cu privirile rătăcite,năuce,
Ţi-a intocmit din ramuri uscate,o cruce.

Apoi,
Alte şi alte nesfârşite,umede ploi,
Şi-au intipărit rugina şi sgura,
Pe numele pe care-l scrijelase Ion cu custura,
In inserarea in care noaptea cădea,
Neagră,apasătoare şi rea.

Ţi-amintesti?
-S'au implinit in vara aceasta 18 ani-
In orăselul de granită,ne purtam visurile şi
sperantele pe sub castani.
Eram sapte prieteni,pe toţi,
Viata ne-a fărâmat,ne-a rupt in bucăţi.
Marin,
Pe Dealul Capelei,la Sebastopol,doarme senin.
Pe o colină lângă Chişinău,Vasile Achim,
Cu sângele lui a tesut un covor basarabean,
un chilim.
Altii doi,
Balint si Curteanu,au murit şi ei ca eroi,
In timpul Dreptului,Sfântului nostru război.
Mircea Spânu haiduceşte in munţi,iar pe mine,
Departe de Ţară,ca o boală ascunsă,ca o boală
fără de leac,ca ftizia,
Mă roade,mă sfârteca,mă macină nostalgia.

Şi acum,
Să mă ierţi c'am să-ti aduc nişte veşti
care să-ti chinuie somnul,
Să-ţi turbure paçea si linistea'ntru Domnul.
Nevastă-ta s'a măritat,nu se'mplinise nici
anul,
Iar la noi,in Maramureşul drag,stapâneşte
duşmanul.
Copilul,care la plecare,abia putea sa spună,
să gangure "tată",
E mare,merge la şcoala şi invaţă ruseşte,
limba acea blestemată.
Si nu ştie,
Ca tatal său doarme la Nalcik ,departe,
La poalele Caucazului şi-a găsit o crâncenă
moarte.
Undeva,la o răspântie,la o răscruce,
A implantat cea mai inaintată românească,
eroică cruce.
Nevastă-ta si nimeni nu are curajul să-i
spuie,
De frică să nu afle dusmanul şi să-i răpuie.

Si alte,si alte,
Lase figuri,aşezate in scaune,in posturi
inalte,
Socotesc că nu e bine,că nu se cade,
Să se scrie,să se vorbească
De moartea ta vitejească,
A ta şi a sutelor de mii de eroi,
De dreptul,de sfântul nostru război.

Dar camarade
Nu dispera,
Nu toata lumea gandeşte aşa.
Mii,
Zeci de mii,
Sute de mii,
Milioane,
Viitoare companii,batalioane,
De tineri şi oameni cărunţi,
Cei ce sufăr,cei ce haiducesc,cei ce sânge-
ră'n munţi,
Si cei ce-şi macină sănatatea'n exil,
De la general,până la soldatul umil,
Pana la cer vom striga,
Cu Universul intreg,de va trebui,de gât
ne-om lua,
Pentru jertfa,pentru memoria ta.

Si camarade, o zi,
O sfântă zi va veni,
Cand ca un suvoi,ca un uragan vom porni.

Mii,
Zeci de mii,
Sute de mii,
Milioane,
De la Nistru la Tisa,din ale munților noștri
cotloane,
Pe drumul pe care-l cunoaștem,pe drumul pe
care-am mai fost,
-Altminteri viața nu și-ar mai avea nici u[illegible]
un țel,nici un rost-
Vom veni acolo,la Nalcik,departe,
Cu sângele nostru vom scrie o nouă istorie,
o carte,
Și'n locul crucii intocmite de Ion din ra-
muri uscate,
In locul unde-ai căzut in leatul 42,pentru
Sfânta Dreptate,
-Sângele martirilor,strămoșilor noștri
ne-o cer,-
Vom ridica un monument inalt pân'la cer.
Pentru istorie,pentru gloria neamului
nepieritoare,
Pentru veac,pentru generațiile viitoare.

N. S. GOVORA

PLECARE

Eu am să plec de-aici,odată cu cocorii,
Mânat de nenoroc,cum mână vântul norii.
Și nici o albă fluturare de batistă,
N'o'nsenina plecarea turbure și tristă.

Nu știu sub care cer,nu știu sub care stele,
Imi voiu purta deacuma,visurile mele.
Ce știu e că sub orice cer,sub orice stea,
Va fi mereu cu mine,amintirea ta.

O să foșnească'n mine amintirea doamnă,
Cum frunzele foșnesc in serile de toamnă.
Parfumul ei de floare ce incet se stinge,
No'nvălui in vrajă,când la fereastr'o ninge.

Și anii se vor scurge și atunci abia,
Un calm apus de soare,o fi iubirea mea.
Și potolit,cu mine,o voiu purta'n tot locul,
Pe unde ,fără țintă,m'o duce nenorocul.

Paul VRAJA

IN VARF DE SABII

Românul are silă de prosti,de aceea avem atâtea zicale:"mai bine cu un deștept la pagubă, decât cu un prost la câștig";"cu prostul să nu pleci la drum";"să te ferească sfântul de lauda prostului". Cam astfel de reflexii ar putea face și dl Gr.Gafencu față de zelul admirativ al Vișanului de la Era Nouă.

Biata jigodie de pripas,cu ochii urduroși, este tare zăpăcită;pare o javră care și-a pierdut stăpânul și miroase cu disperare pe toți trecătorii.Este in căutare de stăpân.S'a gudurat pe lângă dl Citta Davila sperând că acesta să devie distribuitor de fonduri in Comitetul național; a crezut ca obține ceva subvenții de la prințesa de operetă Elena Lupescu,altă iluzie spulberată;bietul Visan nu a primit nici cât popa Ivanovici care a obținut ceva când a trecut-o in pomelnic.De la Augustin Popa,Ghilezan,Veniamin nici o speranță,fiecare își are lingăii lui și o potaie in plus ar scade din porția lui Boilă.Atunci s'a decis să admire pe dl Gafencu și a inceput să se gudure și să latre admirativ.Numai că zicala românească: "să te ferească sfântul de lauda prostului"se verifica.

Citim in poliglota foaie "Era Nouă" această informație,in cuprinsul unui reportaj intitulat "Criza din Comitetul Național":

"Intre cei doi miniștri de externe din Comitetul Național român,dnii Gr.Gafencu și C.Vișoianu,există o veche animozitate.Dl Gafencu este considerat și pe bună dreptate ca veritabilul ministru de externe al emigrației.Cu nici un preț insă dl Vișoianu nu acceptă să fie considerat "secundul".De aici toate intrigile fostului director și fundator al "Jurnalului de dimineață",in contra fostului idem de la "Timpul". Dl Gafencu a sosit in Europa mult timp după venirea dlui Vișoianu.Ziarul nostru a spus in treacat,in numărul trecut,dece in-

târzie plecarea d.Gafencu care este perfect sănătos.Făcând imposibilul d.Gafencu a descălecat la timp la Londra unde d.Visoianu se dusese cu speranța că,lipsind "veritabilul",d-sa va putea poza pentru odată in vedetă la Miscarea Europeană alături de d.Churchill,Paul Rainaud,etc.

"Dl Visoianu a ratat o chestie pentru care lucrează de atâta amar de vreme.Itinerarul de inapoiere la New -York ne mai putând fi modificat fără a provoca râsul lumii,d.C.Vișoianu s'a imbarcat pentru America"

Lăsând cititorilor plăcerea să admire stilul Vișanului,noi ne mulțumim să reținem imprudentele denunțări pe care le face prostul admirativ.Aflăm pentru prima oară că emigrația românească are un ministru de externe "Veritabil" in persoana dlui Gr.Gafencu și al doilea,mai puțin veritabil,care nu vrea să fie secund,căci este om cu ambiț.Deci dl Gafencu circulă intre Europa și America,are intrevederi,infățișează pretutindeni interesele românești in calitatea de "veritabil"-ne destăinuiește Vișanul-ministru de externe al emigrației.Discret,ca un om bine crescut,dl Gafencu a tăinuit această funcție cu atâta grijă incât nu a voit să intervină in unele chestiuni-evident românești-care ar fi putut provoca o oarecare vâlvă;tot din discreție,"veritabilul" ministru de externe al emigrației nu s'a interesat de soarta miilor de Români cari sunt torturați in inchisorile jugoslave sau puși să lucreze la mine.Și din aceiași discreție "veritabilul" nu a turburat optimismul dlui Trygve Lie,denunțând teroarea masivă deslănțuită in România incepând din luna mai.Ori această discreție a "veritabilului" a fost turburată de lătraturile admirative ale Vișanului.

Prostul ne mai informează,din zelul lui admirativ,că una din gravele preocupări ale dlui Gafencu "fostul idem de la Timpul",cum il designează Visan-este să impiedice ca să se pozeze odată in vedeta la "Mișcarea Europeană" și bietul Costică Visoianu.Opinia noastră despre mistificatorul negociator de la Cairo,omul care a jucat "cartea rusească" este cunoscută;dar ne permitem să intrebăm:ce nenorocire ar fi fost dacă"se poza" și Visoianu alături de dnii Churchill,Raynaud,etc?Sau invers,ce servicii a făcut cauzei românesti dl Gr.Gafencu "veritabilul" inlăturând pe semi-veritabilul?Afară numai dacă dl Gr.Gafencu,fostul idem de la Timpul,își inchipuie că o "poză" alături de dnii Churchill,Raynaud,etc.va constitui,mâine,un capital politic in România eliberată.Așa reese din poza prostului in extaz.Noi refuzăm să-i atribuim dlui Gr.Gafencu o așa de naivă intelegere a acestor vremuri;cel mult am fi dispuși să-l credem pe Costică Vișoianu așa de nătâng să creadă că o asemenea poză il spală de toate păcatele.

Ceace agravează drumul dlui Gafencu la Londra,spre a zădărnici "poza" semi-veritabilului este faptul relatat intr'o altă informație dată de Visanul admirativ in Era Nouă:

"D.Gr.Gafencu demisionează?" e un reportaj in care se publică un fragment dintr'o scrisoare sosită recent la Paris,din care suntem invitați să citim aceste rânduri foarte interesante,cum ne asigură prostul in admirație:

"New-York 8 aug.1950...Grigore(Gr.Gafencu N.R.) a sosit Sâmbătă cu avionul.Era bolnav și foarte plictisit.Mărturisea că nu e nimic de făcut,că tensiunea intre Români este mereu aceiasi si că singurul lucru ce se poate constata in mod evident este că Comitetul are o poziție bine organizată,intre emigranții români și el a făcut totul ,prin neințelegerile din sânul lui ,ca să se ajungă aici.Impresia mea este,că Grigore gândeste să se izoleze și că prietenii săi din Europa nu influențat mult acest gând. Este foarte satisfăcut de intrevederile pe care le-a avut cu lumea străină si incântat să vadă că sentimentele de amiciție față de el sunt intacte".

Bănuim că scrisoarea este autentică și un zelos devotat al dlui Gafencu i-a dat-o Vișanului să o publice.Ne ingăduim să remarcăm ultima frază din această scrisoare,care nu face nici un serviciu "veritabilului ministru de externe al emigrației".Reese că unica dsale preocupare este să verifice in intrevederile pe care le are dacă "sentimentele de amiciție față de el sunt intacte".Cam mediocră preocupare la un "veritabil ministru de externe al emigrației" unei națiuni asupra căreia s'a așezat un regim de sclavie.

Vechea vorbă românească:"ferește-mă doamne de prieteni,că de dușmani mă feresc eu".

Noi am reprodus scrisoarea pentru a sublinia că la 8 aug.dl Gafencu era "bolnav și plictisit",decis să se izoleze,adică să se retragă ca Achile in cort;ori,așa de mare importanța a atribuit "chestiei cu poza" lui Vișoianu că "făcând imposibilul dl Gafencu a descălecat la Londra".

Pe vremuri ,boerii goniau pe disperate să ajungă inaintea adversarilor lor la Sublima Poartă,pentru a-si asigura sprijinul Pașalelor,favoritelor din harem,eunucilor,in vederea combinațiilor in legătură cu schimbarea Domnilor; in timpurile noastre "ciocoii noui" gonesc,spre Sublimele Porți ale marilor democrații.Iață momentul patetic al emigrației politice românești. Vișoianu voia să profite de lipsa "veritabilului" și să poată "poza pentru odată in vedeta la Mișcarea Europeană",dar Gr.Gafencu "făcând imposibilul a descălecat la timp la Londra" și bietul Costica a rămas mofluz.Londra este loc rezervat dlui Gafencu,bine ințeles cu ingăduința dlui V.V.Tilea.

Când "Chemarea" acuză pe veritabili,semi-veritabili și tot surogatul politic al emigrației că nu fac nimic și nu numai că consumă inutil banii țării dar ne fac și de batjocură,este a-

acuzată că clevetește.Datorită denunțării Visanului suntem lămuriți de ce tot circulă intre le două continente zișii oameni poltici ai emigrației,ca niște suveici in urzeala unei pânze dar nu ca să țese ceva pozitiv pentru nenorocitul nostru neam.Totul se reduce la o intrecere intre vedete pentru o poza alături de Dnii Churchill,Raynaud,Spaak,etc.Inveselitor spectacol ca desvaluirea printr'un cancan a secretelor culiselor de la Cărăbușul lui Tănase.

Lauda ca și admirația prostului compromite."Chestia cu poza" luminează circul rezistentialist și adevăratele preocupări ale "exponenților politici romanesti in străinătate".

Pentru prima oară aplaudăm binefacerile prostiei.Numai că dl Gr.Gafencu este indreptățit facă amare reflexii asupra acestei "Ere Noui" in care,cum spunea Al.O.Teodoreanu,"Visanii scriu in loc să pută".

Ac.

* Ziarele au anunțat că un fost ministru belgian,in vârstă de 54 de ani,maior in rezervă,a luat comanda batalionului destinat să participe sub steagul Națiunilor Unite,in Coreea la lupta contra comunismului.

O altă informație din ziarul "Le Figaro" ne aduce la cunoștință că generalul de corp de armată Magrin-Verneray,cunoscut sub numele Monclar, inspector al Legiunii, a luat comanda batalionului francez trimis in Coreea.

Reportajele ne-au descris ce crâncene sunt luptele si cum la fiecare pas,datorită mijloacelor viclene intrebuințate de comuniști,moartea stă la pândă.

Aceste informatii au făcut să treacă un fior de spaimă in rândurile rezistențialiștilor.Și pe bunădreptate.Toți se visau instalați undeva in Statele Unite sau cel puțin in Nordul Africei,formând un cartier general al corpului de voluntari romani.Incă o desamăgire.Exemplele belgiene și franceze intunecă perspectivele de a se vedea procuratorii politici și militari ai voluntarilor români.Un adevărat scandal.Un fost ministru,om de 54 de ani să fie cuprins de entuziasm de adolescent și să plece in Coreea;un general de corp de armată "abandonne ses étoiles pour prendre le commandement du bataillon français en Corée".S'a intors lumea pe dos.Și bietul maior Rațiu-Găinațiu care visa să sară de la maior la gradul de general de armată!

Rezistențialismul se anunță ca o afacere proastă.

*I.Stanislavskar zis Stan,in calitate de reprezentant al lui Iankălă Zissu-Pandurul și al publicatiilor La Nation Roumaine și Rire s'a dus in toată Germania și a cerut ajutoare pentru Pandur.Mai mult decât atât,a solicitat subventii pentru cele două publicatii și apoi a făcut cheltuieli personale pe tot timpul celor două luni,cheltuieli care se ridică la câteva sute de mii de franci,apoi a lăsat notele de plată neachitate și a fugit la Paris.Organizațiile socialiste din localitatile colindate de fostul acuzator al poporului au depus reclamații pentru escrocherie.

*Este prea cunoscută actiunea desfășurată de național-țărăniști in contra generalului Rădescu,pentru a mai insista asupra ei.Generalul este un obstacol in părăduirea fondului Crețeanu.

Generalul trebuie inlăturat din timp,pentru ca in eventualitatea că evenimentele internaționale iau altă turnură,să nu fie găsit in fruntea Comitetului național.

Dl Gr.Gafencu nu a inteles să se facă unealta național-țărăniștilor.Pentru a fi câștigat cauzei lor,național-țărăniștii au mers până acolo incât i-au oferit chiar presedenția comitetului.Dl Gafencu a refuzat propunerea;atunci Gusty Miracol a făcut o altă,si anume, formarea unui triumvirat-un comitet director format din dnii Gafencu-Visoianu-Miracol,iar generalul să devină presedinte de onoare,ceiace pe cheiul Dambovitei noastre se numea"bagător de seamă".Si această propunere a fost refuzată de dl Gafencu.

In schimb,dl Gafencu a propus o mărire a comitetului,o completare a lui cu persoane reprezentative ale partidelor politice.Acest lucru nu i-a surâs lui Gusty Miracol și a cerut timp pentru a reflecta.Mare a fost surpriza pentru dl Gafencu,când la scurtă vreme după această propunere a fost chemat la telefon de Miracol,care i-a comunicat că in principiu nu este contra propunerii.Intre timp se fixase audiența la Suveran și discuțiile au continuat la Copenhaga.

In audiența la Suveran,dl Gafencu și-a expus punctul de vedere așa cum am arătat mai sus,pe care l-a mentinut și in audienta comună(Ghilezan și Gusty Miracol).

O surpriză pentru dl Gafencu a fost faptul că Suveranul a primit propunerea lărgirii comitetului,dar cu corectivul ca această lărgire să aiba loc cu recomandarea Consiliului Partidelor.Zambetul de pe buzele celor ce nu puteau să-și ascunda triumful,a fost cea mai bună dovadă asupra isvorului de unde pornea această propunere.

Dl Gafencu a ripostat că Consiliul Partidelor este descompletat prin demisia irevocabila a reprezentantului partidului liberal și că partidul socialist nu este reprezentat in acel consiliu prin persoanele autorizate de partidul socialist independent din țară;că astfel fiind,Consiliul partidelor politice nu mai poate fi socotit un organ reprezentativ al partidelor.

Audiențele la Suveran s'au terminat fără să

(Urmare pag.6)

P R A B U S I R E A

5

de Capitanul Nicolae V R A B I E

După cum prevăzusem,"mașina" amicului meu inginerul,se oprește curând.Inginerul coboara si incepe să se scarpine in cap.Pe marginea soselii,la umbra unui copac,stau doi cetățeni și fumează.După imbrăcăminte par a fi doi lucrători.Ne ferim de a le cere ajutor bănuindu-i comuniști,dar amândoi se scoală fără a fi solicitați.

-Să vă ajutăm noi domnule căpitan,spune unul din ei,după ce salută cuviincios.Amândoi sunt mecanici pricepuți și in curând suntem din nou gata de drum.Merg la Bucuresti și deci ii luăm cu noi,mai ales că mașina amicului nu-mi inspira nici atâta incredere ca la inceput după ce se pusese in grevă.Asi dori să cunosc părerea lor,mai ales că sunt lucrători,și deaceea caut să intru in vorbă cu ei.

-Cred că e bine că s'a facut armistițiul.Nu-i asa?

Unul din ei tușeste si-si răsuceste mustața incurcat.Priveste la tovarasul lui,priveste si la mine,apoi imi dă un răspuns mormăit.

-Mda! E bine.

Atac mai adânc.

-In special pentru dvoastră lucrătorii e bine.Vor fi ai dvoastră la putere,veți fi deci in pâine.De noi intelectualii va fi mai greu.Dar insfârsit...Ce ne e scris,in frunte ni-i pus...

Urmează câteva clipe de tăcere.Lucrătorii se privesc din nou,ne scotocesc și pe noi temători si nu indrăznesc să răspundă.

-Cum?Nu vă bucurați? atac eu direct.

-D'apăi dle căpitan ,isi ia unul din ei inima in dinți,nu știu care-i părerea dvoastră adevărată,dar noi...ca să spunem drept...nu ne bucurăm.

Si bătrânul lucrător imi explică ca el nu are de ce se bucura prin venirea comunismului la putere.In fabrică la ei,comuniștii sunt numai câțiva tinerei descreerați.De la 23 august ii terorizează.Au pus mâna pe fabrică,au arestat pe câțiva lucrători si câțiva ingineri pe motiv că ar fi fasciști.Aceasta ca să inspăimânte pe ceilalți.Au arme si se poartă ca niște satrapi.Nimeni nu indrăznește să spună un cuvânt.

-Dacă fac ei asta acuma,ce-or să facă când vor ajunge Rușii la Bucuresti?,il completează celălalt.

Apoi tac amândoi,infricoșați parcă pentru că si-au dat drumul gândurilor,dar se liniștesc repede si-si aprind țigările.Mașina bâzâie,dar merge si asta-i principalul.De câteva ori suntem obligați să ne dăm jos si să ne ascundem in porumb din cauza avioanelor.Acestea insă nu mai sunt germane,sboară sus și nu ne dau nici o atenție.

-Bucureștenii asteaptă mereu ca să vină avioane aliate in Capitală,dar zadarnic.Vin de câteva ori pe zi,sboară sus așa cum le vedeți,dar trec mai departe,spune unul dintre lucrători.

-Și Rusii se apropie,se zice că sunt la Ploești,adaogă celălalt.Când vor ajunge,s'a terminat cu noi.

In apropierea Capitalei incepem să intâlnim posturi militare de control.Tunuri anticar de 47 m/m in bătaie,cuiburi de mitralieră si de pușcă mitralieră.Ofițeri chipeși,pudrați,aferați,-de Stat major-cu pistoale mitralieră de gât,ne controlează bănuitori hârtiile.Intrați in Bucuresti,rămânem surprinși de lipsa oamenilor de pe străzi,care sunt aproape goale.Credeam la inceput că se mai tem incă de avioanele germane,dar curând aveam să aflăm cauza adevărată;pe străzi patrulează grupuri de civili inarmați.După brasardele pe care se vede imprimata litera P,bănuim că e vorba de membrii Apărării Patriotice.Inginerul intâlneste un prieten care ne vorbeste ingrozit de activitatea acestor patrioți.Aceștia intră in case,arestează după pofta inimii dar mai ales jefuiesc.E o teroare cumplită.Cetățenii Bucureștiului nu mai au timpul să se gândească la Ruși și la ce vor face aceștia când vor ajunge;au pe cap deocamdată Apărarea Patriotică care-i scutește de a avea gânduri așa de indepărtate.Prietenul inginerului primise in ajun telefon de la un cunoscut care-l anunța că a doua zi in zori va fi arestat de Apărarea Patriotică.Si deatunci rătăcea de la un prieten la altul si toți ii dădeau a intelege că ar fi mai bine să se ducă la altcineva.Bietul om avea o figură speriată de vânat incolțit.

-Aproape toți acești Patrioți sunt străini sau in orice caz sunt conduși de oameni străini de neamul nostru,ne spune inginerul.

Se intelege că răzbunările personale sunt la modă.Denunțătorii-in general-sunt evrei si polonezi.

-Ce sa facem dragă? ii spune prietenul meu la despărțire,a venit vremea lor.

Cu cât ne apropiem de centru,incepem să intâlnim efectele bombardamentului german.Tramvaie răsturnate,cabluri răsucite,case dărâmate.Dar adevărata grozăvie s'a petrecut in inima Capitalei.Calea Victoriei,in special,e de nerecunoscut.Teatrul Național,Palatul Regal,Ateneul,sunt făcute praf.Ne oprim indelung in fața Palatului Regal.Nu credem că a ramas o camera intreagă. Svonurile pe care le auzisem in ziua bombardamentului,par să se confirme;nemții au voit să omoare pe rege.

In jurul unor blocuri se vede o mișcare neobisnuită:soldați cu pustile mitraliere pe brațe, se fofilează dealungul zidurilor.Ne interesăm si ni se spune că in acele blocuri e un grup de nemți,asediați de la 24 august.Se apără cu inversunare.Se spune că printre ei ar fi și femei și că acestea trag cu pustile alături de bărbați.Cumpărăm ziarele.Universul a schimbat de direcție,in locul lui Stelian Popescu e un domn care se spune că ar fi ginerele lui Stelian.Universul prezintă obraz nou:democrat.Ca toate celelalte ziare dealtfel.

Situația e tot confuză.Rusii eliberează mereu alte si alte orașe.La București Apărarea Patriotica elibereaza si ea Capitala de naziști.Numai că la blocurile de care am vorbit mai sus, blocuri in care se găsesc nemți,tot soldatul român e pus să facă curățirea;Apărarea Patriotica ocupându-se cu curățirea Capitalei de naziștii...romani.

Ne ducem apoi la garnizoană unde lucrurile merg repede.Hârtiile noastre sunt in regula,ni se pune o ștampilă si primim ordin să ne prezentăm la partea sedentară a unităților.Domnii aceștia de la garnizoană care cu câteva zile inainte tremurau ca niște răcituri de pasăre,și-au recăpătat morga.

-Totul va fi bine,imi spune un colonel la plecare.

M'am uitat la el să văd dacă e convins de ceeace spune.Si bietul de el-nu lăsa nici o indoială-era mai mult decât convins.

Ieșim de la garnizoană și apoi imi iau ramas bun de la inginer și de la "mașina" lui și mă indrept către gara.

Acolo e o nenorocire.Trenurile nu vin si nici nu merg spre Ploești care se spune că ar fi tot in mâna germanilor.Se formează insă trenuri pentru vestul țării.Pe peron afluiesc mereu ofițeri și soldați,scăpați cu fuga de la desastrul din Moldova.Ofiterii si soldații sunt nerasi si murdari,indobitociti.Trenurile trase sunt deja pline ca niște roiuri de albine.

Dureros si de neuitat spectacol oferit de infrângere.Mă uit la acesti soldați,unii din ei sunt morti de beți,cu priviri rătăcite sau cu zâmbete ce nu au nimic omenesc in ele,bucuroși parcă că au scăpat de captivitate,si pentru care se pare că restul nu mai contează nimic,si nu-mi vine să cred că sunt aceiasi soldați de acum câteva săptămâni,stând bravi,neclintiți,la Melesteni,la Târgu-Frumos,la Iasi si la Stanca Roznovanu.Cei urcați pe vagoane trag focuri de armă in nestire,țipa,urlă ca niște gorile.Simt desigur nevoia să-si dovedească că sunt liberi, prin aceste gesturi sgomotoase,simt nevoia unei eliberări de imaginile coșmarului trait.

Sunt purtat de colo-colo de valurile acestea sgomotoase,murdare.Ofițerii nu se deosebesc aproape cu nimic de soldați.Agățat de scara unui vagon,il găsesc pe Hariton Vițelaru.Are o barbă mare incâlcită,părul ii este căzut pe frunte,haina ii este desfăcută,cu nasturii rupți.Mă opresc in fața lui si cu greu imi vine să cred că acesta e Hariton Vitelaru.El mă privește o clipă absent,continuând să rupă cu dinții dintr'o bucată de pâine,dar apoi mă recunoaște,sare

****

Posta noastra

*I.R. marinar.Multe multumiri.

*V.M.motorman. Tanger. Am ramas surprinsi in fata concluziilor eronate pe care le tragi.

*Mandatele si scrisorile recomandate vor fi trimise numai pe adresa:C.ARSENIE,74,rue de la Glaciere,Paris 13.

*Corespondentul nostru in Germania este dl Valentin Talmatzki,Beichstrasse 8,Munchen 23.

Contributiile precum si orice alte chestiuni care privesc Chemarea,pentru Romanii din zonele vestice ale Germaniei,vor fi adresate dlui Talmatzki.Contributia lunara pentru Germania este 2 DM lunar.

*Corespondentul nostru pentru Brazilia este dl Neonil Arsenie,594,rua dos Patriotas,Sao Paolo.

*Corespondentul nostru pentru Argentina este dl Juan Constantinescu,Calle Tucuman 558,Jesus Maria Provicia de Cordoba.

*Cautam corespondenti pentru celelalte tari in care se gasesc Romani.

C H E M A R E A
Depot Legal 11537/49
Imprimeur:L.Denis 63,rue de Provence Paris 9
Gerant responsable:Al.Cristescu 6,rue Laborde,Paris 8

Cititi si sprijiniti Chemarea
In curand apare Chemarea Literara

peron și mă imbrățișează.Ochii i s'au umplut de lacrimi.Buza de jos ii tremură și abia poate să murmure:

-Au reușit domnule căpitan.Uitați-vă la jalnicele resturi ale armatei române,mai spune el,arătându-mi valurile sdrențăroase de pe peron și ciorchinii umani ce atârnă pe scările si acoperișurile vagoanelor.

Apoi imi povestește cele ce s'au intâmplat.Rușii au inceput un masiv bombardament de artilerie asupra pozițiilor noastre,dar ele erau solide si efectul material era redus.Toți,ofițeri și soldați,așteptau atacul infanteriei.Muniție aveau din belșug armament anticar de luptă apropiată abondent,și in plus era artileria care trebuia sa intervina masiv.Ori artileria,dacă nu era total mută,nu raspundea deloc asteptărilor.Si care nu a fost surpriza,când inainte de declanșarea atacului de infanterie rus,batalionul a primit ordin să se retragă și să ocupe cazematele din spate.Si această retragere s'a făcut fără mari pierderi,mulțumită santurilor de comunicație adânci care brăzdau poziția ca firele unei pânze de păianjen.Dar odata ajunși la cazemate-acestea din urmă fuseseră parăsite de către divizia de gardă-se ivi o dificultate.Armamentul din cazemate era fix,exista un anumit plan de tragere si in plus se cerea o anumită tecnhica ce nu se putea invata in curs de o oră și mai ales in starea de enervare și zăpăceala de atunci.Dar ceeace era mai grav,se parăseau lucrările de pe prima poziție,muniția,rețelele de sârmă,câmpurile de mine,șanțurile anti-car.Ori toate acestea valorează ceva atâta timp cât sunt ținute sub focul propriu.Un obstacol pasiv nesupravegheat,nu valorează nimic.Atunci când Bolșevicii si-au dat seama că poziția a fost părăsită,au inaintat,ridicând sau ocolind cu ușurință obstacolele pasive,devenite organe moarte,de moment ce focul care le dădea viață,nu mai exista. Carele de luptă ruse au venit in fața cazematelor,la o distanță suficientă pentru a nu fi ajunse de faustpatronnen si offenrohren si au inceput să pilonăze cazematele.Artileria noastră era ca si inexistenta,transmisiunile desorganizate.Ideia trădării a incolțit in sufletele tuturor.Au existat eroisme individuale,sacrificii inutile a multora care preferau moartea in locul captivității,dar pentru majoritatea luptătorilor,o singura soluție se impunea:fuga.Să fuga,să scape cât mai repede din viespărul acesta in care se petreceau lucruri pe care nimeni nu putea să le priceapă,unde o singură ideie,un singur cuvânt revenea ca o obsesie:trădarea.

Insfârsit s'a primit ordin de retragere.Au fost atunci ofițeri cari au plâns,ofițeri cari s'au prabușit,ofiteri cari dădeau semne de nebunie.Primind ordinul de retragere,căpitanul Cerne a refuzat să-l execute.Cerne era un bun prieten al meu,coleg de școală militara si concetățean.Cerne nu citea nici o carte,se ingrijea numai de exteriorul lui și de femei.Pe front se rădea in fiecare zi,si contra ordinelor categorice,a purtat totdeauna cisme.Cerne a dat comanda batalionului-rămăsese comandant de batalion,deoarece maiorul Săvulescu murise-celui mai vechiu căpitan,i-a comunicat ordinul de retragere,și in acelasi timp i-a comunicat hotărârea lui de a rămâne pe poziție si de a lupta singur.Se găsea intr'o cazemată sgudita de proiectilele tankurilor,și Cerne si-a scos sculele de bărbierit.

-Vreau să mor ras proaspăt,le-a spus el celorlați care pe bună dreptate l-au socotit nebun. L-au scos pur si simplu cu forța.Soselele care duceau spre Roman erau pline de soldați fugari, ingroziți,peste tot erau arme,muniție si ranițe aruncate.Spectacolul acesta amintea de "cedarea" Basarabiei in 1940.Cuvântul trădare era acuma spus in gura mare.Ofițerii țipau și injurau,artileriștii povesteau că la fel au fost scoși de pe poziție ca să fie dirijați in mlaștini și in terenuri impracticabile,ofiterii din unitațile de rezervă povesteau că au fost purtați in spatele pozițiilor de colo-colo,fără ca să fie băgați in foc.Nu mai era nici o indoială:țara fusese trădată.

Intre Roman și Bacău s'a făcut o regrupare a regimentului.Comandantul regimentului a luat hotărârea să se dirijeze către munți.In apropiere de Cașin,câteva tankuri [illegible] i-au devansat. Se știa de armistițiu,dar nici colonelul,nici ceilalți ofiteri si nici măcar soldații nu aveau nici o incredere in Ruși.Dar nu aveau ce face.A trage,ar insemna să calce ordinul regelui.Au trimis deci parlamentari.Era 27 august,patru zile după incheierea ...armistițiului.Ofițerii au fost separați de soldați si au fost desarmați.Ofițerilor li s'au luat ceasurile,stilourile,inelele,banii.Colonelului Luca i s'au luat cismele și a fost scuipat.Apoi incolonarea și direcția către Est.Căpitanul Cerne era necăjit că i s'a luat rucksacul in care avea uneltele de ras. In prima noapte,Vițelaru a fugit.A rătăcit pe dealuri,pe la poalele munților,prin păduri,mâncând patru zile in șir numai fructe sălbatice.A ajuns la Buzău inaintea Rușilor,și de acolo,pe mașină,pe căruță sau pe jos, a ajuns la București.

-S'au sfârșit toate domnule căpitan,spune Vițelaru cu privirile rătăcite.Armistițiul! Auziți să nu aud vreun civil că-mi vorbește de armistițiu,că-i bag unghia in gât.

Il sfătuiesc să se liniștească.Deocamdată nu e nimic de făcut.Important e să nu ne pierdem moralul.

-Vorbiți ca un profesor,domnule căpitan,mă intrerupe Vițelaru.Dacă ați fi fost acolo,ați da cu barda in Dumnezeu.Mai ales Dumneavoastră...

Trenul se pune in miscare cu greutate.La Cosmesti il schimbam si a doua zi pe la zece abia, ajungem la Turnu-Măgurele.La regiment nu găsim decât pe casier.Tot regimentul se află in satul Segarcea din deal,unde fusese deplasat din primăvară,de teama bombardamentelor.După masă,il găsim pe seful biuroului mobilizării,maiorul Stan Ionescu.Acesta a primit ordin de a lua declarații tuturor fugarilor,pentru a-i da in judecată.E de ne mai pomenit.Prin urmare,Hariton Vițelaru va fi trimis in fața Curții Marțiale.Trebuia să rămână prizonier la bolsevici.Hariton e apucat de un râs nervos.Eu care mă găseam in congediu,nu intru in categoria celor ce vor fi trimisi in judecată.Maiorul imi spune că mai pot rămâne câteva zile in oras dacă vreau,deoarece nu-i nici o grabă.Mă duc la doamna maior Constantinescu,care e o bună prietenă a soției mele. Aceasta imi pune o cameră la dispoziție,si e bucuroasă că am venit pentru a avea vesti.Soțul ei se găsestpe front si nu știe nimic de dânsul.

După masă sunt asaltat de soțiile a 5-6 ofiteri care sunt desnădăjduite:nu știu nimic de soții lor.Incerc să le incurajez,dar nu reușesc.Soția colonelului Luca se hotărăște să meargă la Bucuresti pentru a cere relatii la minister.Doamna colonel Luca e basarabeancă si crede cel mai puțin in cuvintele bune la adresa Rusilor.

-Eu sunt basarabeancă si-i cunosc bine,le răspunde ea tuturor.

Soția unui colonel de la divizia 21-a,care se găsea in Turnu-Măgurele,isi pune masina la dispoziție si in plus se oferă si ea,având o rudă in minister.Plecarea e deci hotărâtă:merge doamna colonel Dumitrache,proprietara masinii,doamna colonel Luca,doamna maior Constantinescu si cu mine ,care sunt rugat să le insoțesc.Masina e nouă si puternică.Conduce fiul doamnei colonel Dumitrache,un sublocotenent tânăr,iesit din scoală in vara aceasta, si repartizat la regimentul 20 Dorobanti.Sublocotenentul e indrăgostit de fata doamnei maior Constantinescu,elevă in clasa a 6-a de liceu.E o idilă induiosătoare,ca toate idilele adolescenței.In fond,viața isi urmează cursul.

Intr'un sat din apropierea Bucureștilor,ne oprim.E sediul diviziei noastre.Mergem la doamna colonel Tretinescu,soția comandantului regimentului 21 Infanterie,din care făcea parte maiorul Constantinescu.Doamnele sunt prietene vechi intre ele,si doamna Tretinescu pare veselă. Ne anunță bucuroasă,marea veste:Rusii au intrat in Bucuresti chiar in ziua aceia.Vestea care după părerea doamnei Tretinescu trebuia să ne bucure si pe noi,produce consternare.

-Eu nu mai merg la Bucuresti,spune doamna colonel Luca.Dacă voi voiți,mergeți,eu vă aștept aici.

Doamna Tretinescu intervine cu vioiciune.

-Dar esti copilă draga mea.Rusii sunt civilizați,si in plus,sunt...aliați.

-Draga mea prietenă,crede ce vrei.Eu sunt basarabeancă si-i cunosc bine pe Rusi.Fie ce-o fi,un singur gând am:dacă pot intârzia cu o clipă intâlnirea cu aliații,cum le spui tu,fac tot ce-mi stă in putință ca s'o intârzii.

Doamna Luca are lacrimi in ochi.Toate intervențiile doamnei Tretinescu sunt de prisos.Ne intoarcem la Turnu-Măgurele.

A doua zi dimineată mă duc la Segarcea din deal ca să-mi găsesc regimentul.Sublocotenentul Dumitrache se oferă să mă ducă cu masina.Am ajuns deci repede.Maiorul Stan Ionescu,seful biuroului mobilizării se găseste acolo deja,si sunt repartizat la comanda companiei a 8-a de armament greu,ținând in acelasi timp loc la comanda batalionului,toți maiorii fiind luați prizonieri in Moldova de către noii aliati.Pe sublocotenentul Vițelaru l-au demobilizat.Hariton vine să-si ia rămas bun de la mine.Regretă plecarea.

-Mi-e teamă să nu se intâmple ceva ,domnule căpitan,imi spune el.Dacă un Rus se obrăznicește cu nevastă-mea sau vine să fure,l-am curățat.

Imi iau rămas bun cu lacrimi in ochi de la acest invățător care se dovedise in Moldova un brav ofițer de rezervă.Il intâlnesc pe doctorul Căusan.Cu doctorul avusesem intâlnire in dimineața de 24 august in gara de Est,pentru a merge pe front.Doctorul venea spre gară,când a fost arestat de o patrulă nemțească.Dus la comandament,doctorul le explică nemților că el e contra loviturii de Stat,că el a fost un camarad bun al nemților,dar totul e de prisos;e reținut ca ostatec.Numai când doctorului ii vine in cap o ideie salvatoare,si anume aceia de a spune că e membru al Gărzii de fier,germanii isi schimbă atitudinea.Il dau in primirea altei patrule care-l scoate din Bucuresti,unde il lasă in libertate.

Mă duc să-mi văd compania;e o nenorocire:patru mitraliere si două branduri de 81,4 m/m,adică materialul de scoală,un material uzat până la refuz.In special starea mitralierelor e dezastruoasă.Fac o probă de tragere si numărul incidentelor de tragere mă inspăimântă.Celălalt material nu e mai de soiu;trei căruțe hodorogite sivreo 15 cai slabi si pipernicití.Imi caut un cal pentru mine si după eforturi ,găsesc un mânzoc ceva mai gras,dar mititel că odată incălecat pe el,soldații incep să-si dea cu coatele.Din cauza râsului soldatilor imi botez mânzocul Rozinanta si nu renunț la acest nume,cu toate că un sublocotenent imi atrage atenția că Rozinanta era iapă,pe când mânzocul meu e cal.

(Va urma)